

Fugle. hund

i nord

Utgitt av
Fuglehundgruppa,
Tromsø
Hundeklubb.

Årgang 1.

Nr. 4
1980

ROYAL CANIN

- Et begrep i hundemat
for alle hunder i alle aldre

ROYAL CANIN er et av de mest velkjente hundefôr på markedet. Det er nøye kontrollert, sammensatt av de beste råvarer, som forbehandles for å passe hundens fordøyelse. ROYAL CANIN inneholder ikke fisk, fargetilsetninger eller konserveringsmiddel. Lett å tilberede og servere - tilsett bare vann. ROYAL CANIN er helt enkelt fôret for din hund. Den store pågangen viser hvor godt likt ROYAL

CANIN er blant landets hundeeiere. Stikkprøver blant våre selgere viser at ROYAL CANIN ofte dominerer over alle andre merker. Det som noe annet viser hundeeiernes fortroenhet. ROYAL CANIN er et helfôr med alle næringsemner, vitaminer og mineraler som din hund kan tenkes å behøve.

JAN TOFTEBERG

SPEIDERVEIEN 29 - 1600 FREDRIKSTAD - TLF. 032/136 19

Ettertrykk uten kildeangivelse ikke tillatt.

Trykk: Nordlys Trykkeri, Tromsø.

Redaksjonskomitee Redaktør Lars Kvalheim
Ole Tennvassås
Egil Børge Mikalsen
Ragnar Hotvedt
Bjørn Svinsås
Knut Markussen
Arne Ottem
Ingrid Andersgaard

Redaksjonsadresse Postgiro 5826334
Postboks 5133
9020 Tromsdalen.

Foto Per A. Berg.

Ett år med «Fuglehund i Nord»

Med dette utgis nr. 4, og dermed siste nummer av «Fuglehund i Nord» for året 1980. Bladet vil for det meste ta for seg prøveresultater for høstprøvene.

I første nummer av bladet, bad vi prøvearrangørene være så snill å sende oss kritikker, prøveresultater og omtale av de enkelte prøvene. Svært få har sendt inn resultatene uoppfordret, de aller fleste har vi måttet purre på en eller flere ganger. Dette skaper en masse unødvendig arbeid for oss, og skulle være helt unødvendig. La oss håpe på bedring i 1981.

Når det gjelder artikler og innlegg i bladet, kunne vi i red.komiteén ønske noe bedre oppslutning fra hundefolket i Nord-Norge. Det er mange som svarer ja når vi spør om de kan skrive et innlegg i bladet, men de færreste holder ord og gjør det. Kanskje 1981 vil bringe bedring også på dette området, — vi får se.

Til dere som har skrevet i bladet, sendes en hjertelig takk med ønsker om at dere også året 1981 viser bladet vårt den samme omtanke.

Som nevnt i tidligere nummer har bladet fått en god mottakelse med abonnenter spredt over det ganske land. Likevel må vi alltid ha klart for oss at bladet tilhører det nord-norske fuglehundfolket, og at disse sammen med redaksjonskomiteen har ansvar for at bladet blir et fuglehundblad vi er glad i, og stolte av.

Når det gjelder hundematerialet i Nord-Norge, ligger dette ikke tilbake for resten av landet. I Finnmark er det vel den engelske setter som står sterkest.

I Troms er det pointeren som har dominert, — men en engelsk setter hentet hjem Hans Majestet Kongens Pokal, nemlig Østvangens Ami II. Eier av denne deilige setter-tispen er Hans Kr. Elde, Harstad. Samme hund vant også Nord-Norge-prøven. I Nordland er det vel ingen rase som direkte har pekt seg ut.

Vel, folkens, — resultatlistene venter inne i bladet. La meg så til slutt få komme med det samme ønske jeg også hadde i det første nummer av bladet, — og la dette bli et felles nytt-års ønske for oss alle, nemlig:

Felles innsats for felles sak, — Fuglehundsporten i Nord-Norge.

Formannen har ordet	4	Rypebastardenes muligheter eller Språk er makt	26
Nord-Norges-prøven	5	I FOKUS: Webjørn Svensen	30
Norsk Gordonsetter Klubbs Polar-Derby	11	Kongepokalvinneren 1981.	32
Kautokeinoprøven	12	Ringvassøyprøven	36
Veterinærspalten	17	Varangerprøven	41
Altevannprøven	20	Viltkonsulenten	42
Rapport och synspunkter från det første kombinerade jaktprovet ved Altevann	24	Harstadprøven	46
		Sennalandsprøven	51
		Senjapøven	56
		Rypøya	60

*Formannen
har
ordet*

Ole Tennvassås.

Høstens hektiske prøvesesong er over og en kan sette seg ned, slappe av med resultatlistene. Forskjellige refleksjoner kan nok komme fram når en tenker tilbake på de aktiviteter som er avholdt siden båndtvangen ble opphevet.

Fuglehundsporten har hatt en kolossal oppblomstring de siste 10 år, og da spesielt i de nordligste fylkene.

Med slik stor deltakelse er det vel naturlig at der oppstår misforståelser og problemer av forskjellig art slik en merker det med all sport. Men jeg synes det er litt betenkelig all den misunnelsen som er ute å går hvis noen er heldige og gjør det bra på våre prøver. Jeg har også merket meg en tendens til mange sure oppstøt når en blir misfornøyd med en dommeravgjørelse.

På en prøve i høst gikk det så langt at en prøvedeltaker gikk direkte og sjikanerte og viste en ufin oppførsel mot dommeren på partiet.

Dette er noe som ikke gagnar fuglehundsporten så vi håper at slike deltakere tar for seg jaktprøvereglene neste gang de stiller på prøve. Heldigvis er det lenge mellom hver gang en ser noe slik her nord, men en bør være oppmerksom på at tendensten er der.

Unge og nye deltakere

Vi må huske på at vi har mange unge og nye deltakere som har lyst å være med på denne dansen og her er

det bare at vi kan ta i mot dem på rette måten. Hvor ofte hører man at den og den har ikke noe på våre prøver å gjøre for den hunden hadde ikke visst tilfredsstillende søk den dagen etc.

Hva med de unge som aldri har vært på prøve før? Skal vi begynne å plassere oss i divisjoner som i fotball?

Hvor mange VK hunder har ikke rampet seg ut i høst eller nektet å søke?

Vi skal være veldig forsiktig å uttale oss. La dommeren få avgjøre og bedømme vår hund **den dagen** vi er på prøve. Det er hans subjektive skjønn som skal avgjøre det hele.

Når bladet går i trykker er det vel bare en liten måned igjen av 1980. Skulle jeg ha noen nyttårsønsker måtte det være at vi kunne få til et treningsområde i likhet med det Rana og Omegn Fuglehundklubb har fått til. De har et inngjerdet område på en 16—18 mål hvor de kan trene og morsjonere sine hunder hele året uten å sjenere bufé eller vilt.

Jeg vil også benytte anledningen til å hilse alle som har vært aktivt med i 1980 på prøver, utstillinger og andre aktiviteter og håpe at de samme ildsjeler og alle andre vil gå inn for at 1981 blir et år med fortsatt fremgang for våre fuglehunder i landsdelen.

Vinter- prøve.

Vær velkommen til Ringvassøy 21.-22. februar. Ak og VK-hunder med «tæl» bør delta her.

Påmeldingsfrist er satt til 16. februar 1981. Overnatting på Skogsfjord skole. Enkel servering, lystig lag med mye bikkjeprat.

Fuglehundgruppa
Tromsø Hundeklubb.

Nord-Norgeprøven 1980

Håpefulle deltakere fra Nord-Norgesprøven 1980.

84 hunder deltok på Nord-Norgesprøven som i år ble avholdt i Veivassstraktene på Saltfjellet den 6-7 sept.

Det var Rana og Omegn. Fuglehundklubb som sto som arrangør. Deltakerne kom fra Bergen i sør til Harstad i nord. Det var også deltakere fra Sverige.

Været var ikke det aller beste. Det var kraftig regn på lørdag. Søndag var kanskje forholdene litt bedre først på dagen, men sterkt regn og vind senere på dagen gjorde kanskje sitt til at forholdene var litt vanskelig for hundene.

Men tross vanskelige forhold klarte 17 av de 84 hundene å oppnå premiering og forsyne seg av premiebordet. Foruten de faste vandrepokalene som er sattopp til Nord-Norgeprøven var det gitt en god del gavepremier fra sparebanker og forretninger på Mo i Rana.

Krokstrand var prøvens hovedkvarter og prøveleder Hans H. Steen og formannen i Rana og omegn Fuglehundklubb Einar Østerdal kan nok se tilbake på en vel avviklet prøve i et ypperlig prøveterrang.

Følgende hunder ble premiært:

1 UK med hederspremie:

Engelsk Setter Njardarheimens TINN,

eier B. Andersen, Bodø.

2 UK Pointer Njords J. Black Datter, eier P. Hall, Mo.

2 UK Pointer Njords J. Danja Show, eier T. Johansen, Mo.

2 UK Pointer Devdisvarres Netti, eier P. Fagermo, Båsmo.

3 UK Breton Storekars Will, eier P. Loe, Sulitjelma.

3 UK Engelsk Setter Steinrøysas Zita, eier G. Andersen, Bodø.

1 AK med hedrespris gikk til strihåret vorsther Heika, som også ble klubbmester, og fikk napp i vandrepremiene klubbtonna, jakthornet og jaktkruset.

Eier er Østein Storvoll, Hemnes.

2 AK Engelsk Setter Hølos Happy, eier E. Østerdal Grubhei.

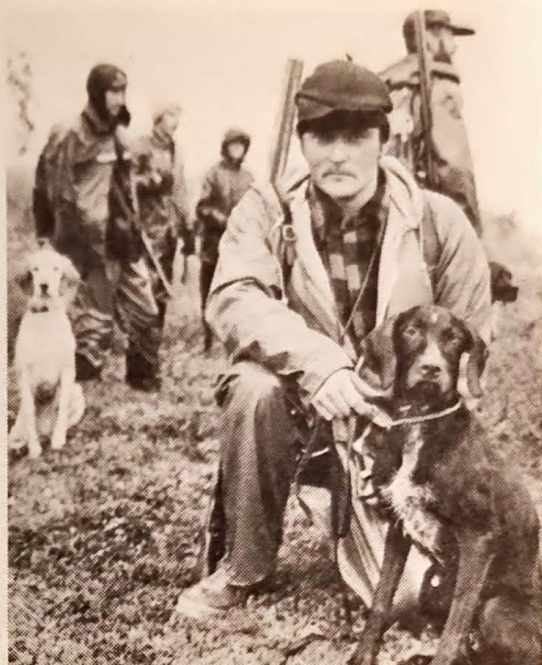
2 AK Engelsk Setter Vårstogens Rago, eier H. Tobiassen, Mo.

Rago fikk også napp i klubbens ES pokal og N.-Norges ES pokal.

3 AK Engelsksetter Rapp R av Ekeback,

eier H. Lian, Yttern.
3 AK Engelsk Setter Mitzie,
 eier B. Høylo, Selfors.
3 AK Engelsk Setter Vigdaettas G. Lusindia,
 eier R. Bard, Vindel, Sverige.
3 AK Pointer Black Lukys Caio,
 eier H. Edvinsen, Harstad.
I vinnerklassen på søndag startet 18 hunder og følgende ble premiært:

- 1 VK Engelsk Setter Ami II,**
 eier Hans K. Elde, Harstad.
2 VK Engelsk Setter Därgafjellets Caprice,
 eier J. Skåren, Mo.
 Caprice fikk også napp i Midnattsolbrettet for beste apportør.
3 VK Pointer Cornelia,
 eier K. Frendegård, Frøsen, Sverige.
4 VK Engelsk Setter Paks P. av Ekeback,
 eier J. Skåren, Mo.

1. AK gikk til Heika, Her med stolt eier Øistein Storvoll.

Innfelt: F. Brodtkorp har sterk tro på Mariekjeks mellom slippene.

Dommerne nedlegger et stort og godt arbeid på våre prøver. Her i aksjon på Nord-Norgesprøven.

UK-parti.

Eng. Setter Njardarheimen's TINN

reg.nr. N 7085/79.

Eier og fører Bjarne Andersen.

Tinn går et stort flott søk i beste stil, får en masse terreng med seg, stand sammen med makker, komplett rolig i oppfl. og skudd tiltross for at makker går etter. Utreder villig. Andre slipp fart og stil som før, fast stand langt ute, avanserer, spikrer fugl, reiser på førers kommando, komplett rolig i oppfl. og skudd, utreder villig. Støkker sammens med makker, helt rolig. Ny stand, rolig i oppflukt.

Tinn har i dag gått et stort søk i alle slipp og vist fin faglebehandling.

Kontakt og samarbeidsvilje utmerket. Det er derfor en glede å gi Tinn i dag 1. UK. 1. pr. UK.

90 min.

Pointer Njords I Black Daughter

reg.nr. 12885/79.

Eier og fører Per Kyrre Hall.

Går i stor fart og fin stil, gode slag, utnytter vind og terreng bra. I andre slipp legger Daughter opp et søk av klasse med kraftige fraspark. Fast stand langt ute, fugl går opp når fører og dommer kommer til. Helt rolig i oppfl. og skudd, utreder prima. I tredje slipp går Daughter som før I siste går hun som før, men kom dessverre ikke mer for fugl. God kontakt og lar seg villig dirigere. 2. pr. UK.

80 min.

Eng. setter Steinrøysas Zita.

reg.nr. N 4329/79.

Eier og fører Gunnar J. Anderssen.

Zita går et ungdommelig søk i meget stor fart og vakker stil, stand sammen med makker, går noe etter i det fugl går opp. I andre slipp som før. I tredje slipp går Zita som før. I siste slipp går Zita fremdeles sitt gode søk, god samarbeidsvilje i alle slipp. Kom ikke mer for fugl. Det ble skutt over Zita

sammen med makker i første slipp. 3. pr. UK.

80 min.

Dommere A. Rydningen og E. Østerdal.

Pointer Njord's Danja Show

reg.nr. 12887/79.

Eier og fører Tor Johansen.

Starter i fin stil, og fart, benytter vind og terreng bra i god kontakt. Andre slipp som før. Stand sammen med makker for kull. Reiser villig. Helt rolig i oppfl. og skudd, utreder korrekt. Tredje slipp som før. I senere slipp går den som før. Støkker kull i medvind og er helt rolig. Stand for rype, rypene letter før fører kommer til. Show er helt rolig. Under dårlige forhold med mye regn og vind finner vi i dag å gi denne hunden en 2. pr. UK.

75 min.

Pointer Devdisvarres Netti

reg.nr. N-15471/79.

Eier og fører Dagfinn Fagermo.

Starter i god fart og fin stil, benytter vind og terreng meget fint i god kontakt med fører. Andre slipp som før. Netti er helt rolig når fugl går opp et stykke unna. Stand sammen med makker. Reiser villig, helt rolig i oppflukt og skudd, utreder villig. I senere slipp går Netti som før. Stand, fuglen letter før fører kommer til og Netti er helt rolig. Under de vanskelige forholdene som vi synes det er i dag — har Netti gjort seg fortjent med sin 2. pr. UK.

65 min.

Breton Storeskar's Will

reg.nr. 8030/79.

Eier og fører Per Loe.

Starter i fin fart og stil. Will går noe ensidig. Stand for kull. Rype går opp i det fører kommer frem. Will går noe etter, men stoppes på tilrop. Det blir skutt. Utreder villig. Neste slipp går Will som før. Dekker terrenget bedre.

Støkker fugler i god vind og går noe etter.

På grunn av små uregelmessigheter finner vi i dag å kunne gi Will 3. pr. UK.

40 min.

Dommere M. Johansen og O. A. Berg.

AK-parti.

Strihåret Vorsteh. HEIKA

reg.nr. S 54304/73.

Eier og fører Øystein Storvoll:

Heika går et stort søk i god fart og fin stil. Får mye terreng med seg. Fugl går opp. Heika blir funnet i stand, går fram på kommando, men presenterer ingen fugl.

I 2. slipp. Stand uten fugl. Ny stand fugl går opp når fører kommer fram. Rolig i oppfl. og skudd. Utreder bra. Stand langt ute. Reiser presist og helt rolig i oppfl. og skudd. Utreder meget, meget godt.

I siste slipp. Stand for stort kull som fører og dommer støkker på tur opp til Heika. Komplett rolig i oppfl. og skudd. Heika har i dag funnet fugl, og behandlet dem utmerket. 1. pr. AK og Ærespr.

90 min.

Eng. Setter Høylos Happy

reg.nr. 624/77.

Eier Liv og Einar Østerdal.

Fører Einar Østerdal.

Happy startet et lett elegant søk i god fart og beste stil. Fugl blir sett i området hvor hunden befinner seg.

I 2. slipp samme søk fart og stil som før. Støkker fugl i motvind, rolig på førers kommando. Happy viser sekundering. Roes på førers tilrop når makkers fugl går opp. To ganger stand sammen med makker. Rolig i oppfl. og skudd på førers kommando. P. g. a. noen skjønnshetsfeil i fuglebehandlingen kan Happy ikke få mer enn 2. pr. AK.

55 min.

Eng. Setter Vårstigen' s Rago

reg.nr. 6472/77.

Eier og fører Helge Tobiassen.

Rago går et kraftig i søk i beste stil og fart. I senere slipp går Rago fortsatt sitt gode søk. Stand, avanserer på førers kommando, kanonreiser og roer seg på tilrop fra fører. Ny stand, rolig på førers tilrop under oppfl. og skudd. Kontakt og samarbeidsvilje god. P. g. a. Ragos litt rå fuglebehandling kan han i dag ikke få mer enn 2. pr. AK.

65 min.

Dommere Agnar Rydningen og O. A. Berg.

Eng. Setter Lucinda reg.nr. 12929/75.

Eier og fører Rune Bard el. L. Sandstrøm.

Går et kraftfullt stort anlagt søk med god terrengdekning, trekker an og går opp i fast stilfull stand, reiser noe tregt enkel fugl på kommando, roes på kommando i oppfl. og skudd.

Samme gode søk i andre slipp, flere fugler i slippet som den ikke makter. I tredje slipp, stand, løser så ut på førers kommando går bevisst på fot som den ikke makter. 3. pr. AK.

45 min.

Eng. Setter Mitzie reg.nr. 12953/75.

Eier og fører B. Høylo.

Starter et anlagt fint søk, god terrengdekning med fin stil, stand i tett kratt hvor rype går opp i det fører kommer til, rolig i oppflukt og skudd. Går i senere slipp samme gode søk, stand hvor rype går opp i det fører kommer til. Rolig i oppflukt og skudd.

En tiltalende hund. 3. pr. AK.

65 min.

Pointer Black L. Caio

reg.nr. 32827/76.

Eier og fører Harald Jan Edvinsen.

Går i stor fart og fin stil, dekker terrenget godt.

I andre slipp stor fart og fin stil, men

i oversiktig terreng kunne den ha utnyttet vinden bedre. Stand, ryper går opp når fører kommer til, rolig i oppfl. og skudd, utreder korrekt. 3. pr. AK
75 min.

Eng. Setter Rapp R. av Ekeback

reg.nr. 10555/75.

Eier og fører Halvor Lian.

Starter i fin vind i lett terreng med god fart og fin terrengdekning, finner ikke fugl. I andre slipp som før. I tredje slipp samme gode søk, kommer ikke før fugl. Fjerde slipp samme gode søk som resulterer i fast stand i tett kjerr. Fører går inn til hunden og støkker enkelfugl, rolig i oppflukt og skudd. Femte slipp går som før. En tiltalende hund som dirigeres lett av fører og har kontakt. P. g. a. kun en situasjon med fugl kan han ikke premieres bedre enn 3. pr. AK.

VK-partiet.

Eng. Setter Østvangens Ami II

reg.nr. 7271/77.

Eier og fører Karl Kr. Elde.

1. slipp Ami mot Carro. Like etter slipp støkker Carro og går etter. Carro utgår, Ami fortsetter mot Diana. Går stort og overbevisende. Finnes i stand, roes i oppflukt og skudd. Virker heit. Makter ikke å gjennomføre apportering p.g.a. vanskelig terreng og at fuglen faller langt vekk fra oppfluktstedet.

2. slipp Ami mot Mia. Begge går stort og godt. Har sjansen på fugl som Mia støkker. Mia utgår, Ami videre.

3. slipp Ami mot Pax. Pax har to blindstander og vi setter Ami over Pax.

3. slipp mot Caprice. Ami klart over i søk og henviser Caprice til 2 pl. Ami får derfor, tross mangelfull apportering i dag 1 VK og blir Nordnorsk mester.

Eng. setter: Dærgafjellets Caprice C.

reg.nr. N 11767/76.

Eier H. og J. Skåren. Fører J. Skåren.

1. slipp Caprice mot Tini. Caprice går til å begynne med noe forsiktig, tar seg etter hvert godt opp. Sekunderer makker korrekt. Caprice over Tini.

2. slipp Caprice mot Rona. Søket tar seg betraktelig opp og viser nå søksarbeid av høy klasse. Flere fugl letter i området uten at hundene er i kontakt med disse.

3. slipp. Caprice mot Markus. Stand umiddelbart etter slipp. Reiser villig. Rolid i oppflukt og skudd. Apporterer korrekt. Markus utgår.

4. slipp Caprice mot Ami. Ami klart over i søk. Ingen fugl i slippet og Caprice, tross i sitt gode fuglearbeid, henvises til 2 VK.

Pointer Cornelia reg.nr. S- 52022/77.

Eier og fører Kerstin Frändegård.

1. slipp Cornelia mot Scott. Et noe ujamnt søk, men med enkelte gode utslag. Flere markeringer.

2. slipp Cornelia mot Rapp. Cornelia går seg godt opp fra 1. slipp. Fast stand. Rype letter da fører kommer til. Helt rolig i oppflukt og skudd. Bruker lang tid på å oppspore felt fugl. Apporten utføres til slutt korrekt.

3. slipp Cornelia mot Rana. Rana klart over i søk og foran i fugl som den ikke makter. Cornelia får derfor i dag, 3. VK. Rana utgår.

Engelsk setter Pax P. av Ekeback

reg.nr. S- 13150/71.

Eier og fører Johs. Skåren.

1. slipp Pax mot Diana. Går et stort, men noe åpent medvindsøk.

2. slipp mot Ilja. Ligger klart over makker søksmessig. Fast stand uten resultat, ny stand, rolig i oppflukt og skudd. Under utredning ny stand, går villig frem på kommando uten resultat.

3. slipp Pax mot Ami. Stand umiddelbart etter slipp, to ganger uten å påvise fugl som senere støkkes av publikum. Pax henvises derfor til 4. VK.

Du ser 10 geværer. Vi kaller den 101 Winchoke

Vår nye over-under med løse choketuber gir deg maksimal økonomi og anvendelighet.

Utviklet og forfinet gjennom en tyve-års periode er Winchokesystemet blitt det beste på markedet: sterkt, seigt stål, ingen uskjønne kuler i løpsfasongen, utmerket balanse og sving uten forstyrrelser i siktelinjen.

Begge løp på den nye 101 er gjenget for Winchokesystemet. Hvert våpen leveres med tre tuper.

Ved kjøp av ekstra tuber kan du få opptil 10 ulike chokekombinasjoner for jakt og konkurranse.

Forbedret sylinder, halv eller full borrying gir deg muligheter for alt fra stor spredning på kort hold til rypejakt og skeet til samlinger på langt hold eller et trangt annet skudd. Og du kan bære alle kombinasjonene i lommen!

Mens du overveier det praktiske, så ikke glem det estetiske. Den nye 101 Winchoke er flott gravert med håndskåret og oljebehandlede skjefter i amerikansk valnøtt. Se den selv hos din forhandler.

WINCHESTER.

Norsk Gordonsetterklubs Polarderby 1980

Av
Ole
Tennvassås

Årets Polar Derby ble avviklet av Altevann den 23. august, i et nydelig sommervær. Dette er 4. år på rad det arrangeres, og det har gjennomsnittlig deltatt en 14—15 hunder hver gang. På fredag stilte 12 gordonsettere ved Toppen kafe hvor det ble avholdt unghundmønstring. Som dommer fungerte Arne M. Holden. Her gikk Tindfontens Sarek II, eier Dag Jenssen, Tromsdalen, av med seieren som særdeles lovende og beste hanhund.

Særdeles lovende og beste tisper, «Best in show» var Tindfotens Svaipa, eier og oppdretter Reidulf Jenssen, Tromsdalen.

Til selve Polar Derbyen som ble avviklet på lørdag, møtte 14 gordonsettere under 2 1/2 år til prøven som foregikk i nesten vindstille vær med sterk sol. Forholdene ble anslått å være vanskelig og ingen av hundene fikk vist fuglearbeid. Prøveterrengtet var idéelt, men fuglebestanden var elendig. Til tross for dette fikk vi se mange store talenter. Spesielt må fremheves de to hundene som kom øverst på premielista.

De imponerte storligen. Dommere var Arne M. Holden og Ole Tennvassås som også fungerte som prøveleder.

Polarderbyets to beste.
Teddy til høyre og
Raudo til venstre.

Premielisten ser slik ut:

1. pr. POLAR DERBY 1980 og vinner av NGK's flotte gavepremie.

«Teddy» reg.nr. 12891/78

Eier og fører Arvid Johnsen, Bardufoss.

Oppdretter Odd Hansen, Andselv.

2. pr. «RAVDO» reg.nr. 12889/7

Eier og fører: Dag Bjørnflaten, Moen.

Oppdretter Odd Hansen, Andselv.

3. pr. «Tindfotens SVAIPA» 9078/79.

Eier og fører: Oppdretter Reidulf Jenssen, Tromsdalen.

4. pr. «Gloføykens SACCO» 8056/79.

Eier og fører: Jan Kristoffersen, Krokeldalen.

Oppdretter B. Haukland, Straumsjøen.

5. pr. «SAREK» reg.nr. 94/79.

Eier og fører Torodd Kofoed, Tromsø.

Oppdretter S. Unander, Tromsø.

6. pr. «KARO» reg.nr. 3363/80. Eier og fører Leif Elvevold, Stokmarknes.

Kautokeinopróven

«Kautokeinopróven», — ordet har etterhvert fått en spesiell klang i hundefolks ører. Ikke bare for oss som er bitt av jaktprøvebasillen her oppe i Finnmark, men også for kollegaer i resten av landet, ja til og med i våre naboland. Dette til tross for at prøven ikke er eldre enn 10 år. Det stadig stigende antall påmeldte hunder til prøven vitner om at den er populær, i år var det hele 111 som stilte til start.

Dette er en utvikling vi i Vest-Finnmark Fuglehundklubb ser på med glede.

Av dommere hadde vi i år i tillegg til våre egne, fått «Sydfra» herrene Torgeir Aarak, Bjørn Ingebrigtsen og Einar Holmvik (NKKs representant). Alle etablerte navn innen hundekretser. Importert fra Sverige, nærmere bestemt Kiruna, kom Lennart Fotmeyer og Bror Heikila, begge etterhvert godt kjent av oss i Nord-Norge. Utveksling av dommere med våre naboland her i nord ser ut til å utvikle seg i en meget positiv retning, — la oss også prøve å få en større deltakelse i gang på tvers av landegrensene. Jeg tror vi har mange nyttige impulser å hente hos hverandre.

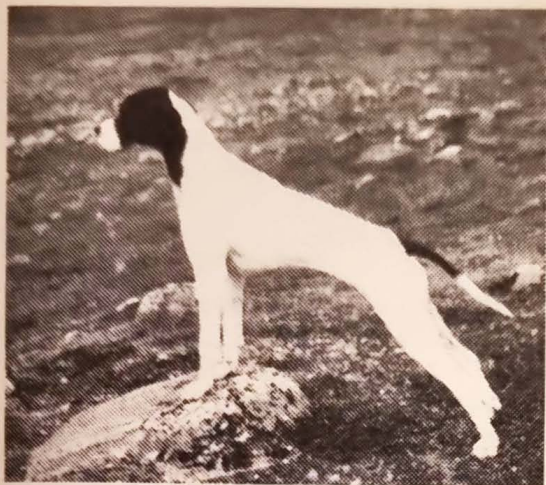
Vidda viste seg fra sin aller fineste side under prøven der den badet i strålende solskinn og med en luft så krystallklar og ren som du kan få den. Høstfargene spraket i alle de farger naturens egen malermester hadde klart å finne frem. Når fjellet møter en slik, er det en opplevelse og helsebot i seg selv. Når vidda i tillegg er relativt ødsel

med store, fine rypekull, ja da kan en prøve-mann og jeger ikke ha det bedre. Ja, for det var riktig bra med fulg, enkelte partier «vasset» formelig i ryper. Om dette var grunnen til at enkelte av de firbente fant ut at her var det så mye fugl at det ikke gjorde noe fra eller til om man fikk jagd noen kull over til Suomi-Finland skal være usagt. Det kan selvsagt være andre årsaker til at det var enkelte ryper som fikk det styggtravelt. Ja, det påstås av «gode venner» som ikke kunne la være å kommentere enkelte situasjoner, at det faktisk så ut som om at noen av rypene hadde pådratt seg kink i nakken da de fortvilt så seg tilbake for å kontrollere hvor nært forfølgerne var halefjærene.

Av dette skulle det framgå at jaktlyst og fart i alle fall er karakteristikk som kan nyttes på de aller fleste deltakere, men det må vel også da i rettferdighetens navn sies at det hendte at «kjødets lyst gikk over tuk-telsen».

Personlig synes jeg etter å ha gått gjennom kritikkene at det er framgang å spore mht det dressursmessige. Jeg tror Enok Hansens refsende formaninger i fjor har gitt fremgang i så måte. La oss håpe at denne positive utvikling fortsetter, da skal ikke «søringan» føle seg for trygge lenger nede på Kongsvoll!

I år som i fjor var det engelsksetterne som dominerte i antall med mer enn 50% av deltakerne, men de kommer etter de andre rasene også. I alle

Audes Aura.
Eier/fører Torgeir Aarak.
1. VK m/CK.

fall gjør de seg stadig mer gjeldende på premiebordet. Så det «outsiderne» ikke har i kvantitet, tar de igjen i kvalitet!

At vi også i år fikk rodd prøven vel i havn kan vi i stor grad takke Kautokeino Turisthotell for. Uten deres velvilje og bistand hadde vi ikke kunnet gjennomføre arrangementet. Jeg vil også benytte anledningen å rette en takk til dommerne. Spesielt synes jeg det var morsomt at Torgeir Aarak i tillegg til å dømme under prøven, like godt gikk bort og vant den. Ikke nok med, men det var hans og lille Aura's andre VK-seier på en uke! Sånt står det respekt av.

Gratulerer begge to!

I alt stilte 4 AK-partier (49 hunder), 4 UK-partier (43 hunder) og et VK-parti (19 hunder) til start.

Det ble ikke mer enn 16 premieringer fordelt med henholdsvis 10 i AK, 4 i UK og 2 i VK. Av plasshensyn blir bare kritikkene for de premierte referert.

Da står det bare tilbake å takke deltakerne for fin sportslig opptreden og godt humør under prøven.

Vel møtt neste år i KAUTOKEINO!

VFFK v/K. Kjelsberg.

AK

Dommer: Søren Haraldstad.

ES FRØYA

Far: Rippy — mor Zenta.

Eier: Hallgeir Halvari

Fører: Roger Halvari.

Utmerket fart og stil, et stort vel planlagt søk med god terrengdekning. Fast stand, kort avanse. Løser ut, søker intenst og godt på overvær i nærområdet. Tverrstand, skarp reising på ordre. Ro i oppflukt og skudd. Utreder korrekt og raskt. Går senere et stort, flott søk i side/medvind.

Støkker stort kull i sidevind. Respekterer.

Fortsetter et stort søk som etterhvert blir noe åpent.

En stor hund som i dag får 2 pr. AK.

GS SAIKA

Far: Porat — mor: Toya.

Eier/fører: Roger Halvari.

Starter i stor fart, lett stil, et stort vel planlagt søk i anvist terreng, og i god kontakt med fører. Godt i hånd. Fortsetter sitt samme gode søk i annet slipp. Fast stand. Rask, presis reising. Ro i oppflukt og skudd. Utreder korrekt. Fortsetter sitt gode søk i senere slipp, men i siste slipp virker Saika noe mindre engasjert. En god hund som i dag ikke avsluttet helt på topp. 2 AK.

Prøvetid: 105 min.

P BALDER:

Far: Pingo — mor: Mona.

Eier/fører: Knut Kjeldsberg.

Balder starter i god fart i noe uoversiktlig terreng, men i god kontakt med fører. I åpnere terreng store, litt åpne slag. I annet slipp går Balder noe ensidig. Lang avanse i området hvor makker har mistet kontakten med fuglen. Stand, lang noe treg avanse, ny stand. Kontant reising. Ro i oppflukt og skudd. En sikker fuglefinner, men hvor hans varsomhet trekker helhetsinntrykket ned til 3 AK.

Prøvetid: 45 min.

ES VIEKSA.

Far: Ryheimens Murat — mor: Gjeldsjøens Sonja.

Eier/fører: Magnus Berg.

Stor fart, lett fin stil. Et vel planlagt medvindsøk med god terrengdekning. Fortsetter sitt samme søk i annet slipp. Fugl letter fra området hvor Vieksa er observert. Straks etter, fast stand. Løser selvstendig ut da fører kommer til. Litt usikker sekundering (holder seg i ro). Støkker to ganger, respekterer. Fast stand. Fugl letter umiddelbart. Rolig i oppflukt og skudd. Fortsetter et godt søk uten å komme mer for fugl. 3 AK.

Prøvetid: 75 min.

P VAKKERFJELLETS TANJA.

Far: Balder — mor: Dvergbjerkens Black Beauty.

Eier: Kåre Dalen

Fører: Knut Kjeldsberg.

Tanja går i lett fin stil et bra søk med god terrengdekning, Stand, løser ut, utreder forsiktig. Går tydelig på fot, flere markeringer, må dirigeres bort. Stand i småskog, kaster seg bak i vinden går opp fot og reiser stort kull på ordre. Ro i oppflukt og skudd. I annet slipp, livlig nærsøk hvor fugl var reist av forrige par. Stand, rekker kun en kort liten bevegelse før rypa går opp. Ro i oppflukt og skudd. Går et jevnt godt søk i god kontakt med fører i senere slipp 2 AK.

Prøvetid: 75 min.

VKH LØNNVIKENS FLYING AIKI.

Far: Unikums Ekko — mor: Lønnvikens Connie.

Eier/fører: Fred Bjørnestad.

Aiki går i god fart, med god aksjon og lett pen stil et vel arrondert søk med god terrengdekning.

Fast stand. Løser ut og sporer langt uten resultat. I annet slipp raskt effektivt søk i vier. Faststand uten sjanser til å vise reising da makker jager opp fuglen. Ro i oppflukt og skudd.

Straks etter fast stand, reiser kontant på ordre. Ro i oppflukt og skudd, utreder korrekt. Viser to ganger til ro i oppflukt og skudd når makkers fører skyter. Fortsetter et vel planlagt søk i alle slipp. Viser stor jaktlyst og god utholdenhet. 1. AK.

Prøvetid: 90 min.

Dommer: Lennart Fotmeyer, Kiruna.

VSH BOLUNDS DOGLAS.

Far: Flax — mor: Lile-Lana.

Eier/fører: Jan Børje.

Lång galopp med god fart. Bredden acceptabel. Något ojamna vänningar. Fortsätter ungefär som i 1:a. Farten har avtagit något. Stånd i sneka. Reser utmärkt, lugn i flog, men något orolig i skott. Går som i föregående släpp.

Befinner seg i skogsparti tillsammans

VKH Flying Aiki.

Eier/fører Fred Bjørnestad.

1. AK.

mans med parkameraten där ripkull lettat. Kommer bakom parkameraten som går på löpa og støter ripa. Går efter något. 3 AK.
Prøvetid: 55 min.

Dommer: Bror Haikila, Henry Haldorsen.

ES PRIKKENS LUCIE.

Far: Orkelsjøens Jerry — mor: Prikkens Ida.

Eier/fører: Kjell V Bye.

Lucie starter i stor fart, lett livlig stil i store fine slag med meget tgod terrengdekning. God kontakt. Stand i tett kratt. Noe treg avanse uten resultat. I siste slipp, støkker Lucie fugl i god vind, utreder og går ut i søk. Stand, fugl går opp i det fører kommer til. Rolig under oppflukt og skudd. Støkker under utredning og er fortsatt rolig. 3 AK.

Prøvetid: 40 min.

Dommer: Magne Lindbäck.

IS ROBIN HOOD II.

Far: Robin Hood — mor: Capelskogens Bella.

Eier/fører: Oddvar Moe.

Robin går et stort, vel anlagt søk i god fart, lett stil og god aksjon. Utnytter vind og terreng godt i god kontakt med fører. I andre slipp i samme søk. Støkker fugl og blir sittende. Umiddelbart etter tar han stand på gjenligger. Reiser tregt,. Rolig i oppflukt og skudd. Under utredning ny stand, går villig fram på ordre uten å presentere fugl.

Fugl støkkes av dommer og fører. 3 AK.

Prøvetid: 40 min.

VKH RICKU.

Far: Ego — mor: Tikki.

Eier/fører: Gunnar H. Nilsen.

Går et moderat søk, med moderat fart, stil, aksjon og format, dog enkelte gode slag. God kontakt med fører. Tar terrenget den rekker over godt. Fast

stand på en enkel rypestegg som går opp når fører kommet til. Det skytes og hunden er helt rolig. 3 AK.

Prøvetid: 20 min.

Dommer: Søren Haraldstad.

GS GLOFØYKENS SACCO.

Far: Rapp — mor: Eggjafjellets Lara.

Eier/fører: Jan Kristoffersen.

Stor fart, lett pen stil og livlige bevegelser. Søker systematisk og får godt med terreng med seg. God kontakt. Fortsetter i annet slipp sitt gode søk. Fast stand. Fugl letter da fører gir reisingensordre. Sacco går etter, men stoppes etter en akseptabel strekning. Sacco kommer tilbake, tverrstand, fugl letter rett under nesen. Er nå også noe urolig, stoppes og kalles inn, dekkes. Sacco går flere slipp, men det presenteres ikke fler fugl. Han har i dag funnet sin fugl og skapt en jaktbar situasjon under akseptabel styring — 3 UK.

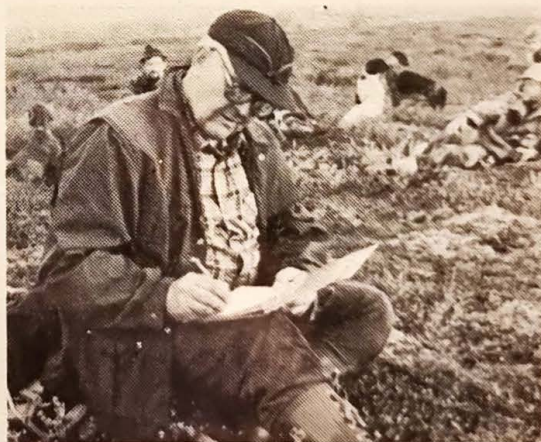
Prøvetid: 80 min.

Dommer: Roger Halvari.

P BJØRKLUNDS BALETT.

Far: Go-on Dart — mor: Bjørklunds Svarte.

Eier: Einar Homvik — fører: Kjell Bye.

Dommeren har alltid rett! Søren Haraldstad gjør klar kritikkene etter endt dag i AK-parti I.

Balettt starter i stor fart, lett pen stil. Utnytter vind og terreng godt i god kontakt med fører. I neste slipp går Balett stort i medvind og får mye terreng med seg. Stand, fugl går opp før reisingens ordre, rolig i oppflukt og skudd. Fører støkker senere flere ryper og Balett forfølger. 3 UK.

Prøvetid: 85 min.

ES ROCOS RICOH.

Far: Knallbekkens Jenki — mor: Bennfloens Raya.

Eier/fører: Paul A. Hermo:

Ricoh starter i stor fart, pen stil. Utnytter vind og terreng meget godt. Ricoh forsvinner og finnes senere i stilfull, vakker stand. Reiser meget djervt enkel fugl, roes på tilrop i oppflukt og skudd. Under utredning støkkes en rype til og Ricoh roes på tilrop. I neste slipp fortsetter Ricoh sitt gode søk. Sekunderer spontant makkers stand. Støkker senere kull og er rolig på tilrop. Senere fast stand for kull, reiser djervt og er rolig i oppflukt og skudd. Utreder perfekt. Ricoh har i hele dag vist ett stort søk, han har flere ganger vist at han mestrer dagens vanskelige forhold. Han tildeles i dag en velfortjent 1UK.

Prøvetid: 90 min.

Dommere: Torgeir Aarak, Lennart Fotmeyer.

PRANJA.

Far: Vestergyllens Frikk —Mor: Bella.

Eier/fører: J. Aanesen.

I noe uoversiktlig terreng går Ranja et vel stort søk, og etterlater seg en del luker i terrenget. Noe bedre kontakt ønskelig. Fart, stil og aksjon er av beste merke.

I annet slipp viser Ranja et godt medvindsøk i god kontakt med fører. Stilfull stand. Reiser villig og presist på ordre. Viser nødvendig beherskelse i oppflukt og skudd. Utreder bra. I senere slipp holder Ranja fart og stil og viser stor utholdenhet. I hele slippetiden

har hun vist stor jaktlyst og intensitet. En unghund av stort format som fullt ut fortjener sin 1 UK.

Prøvetid: 90 min.

VK

Dommere: Einar Holmvik, Bror Heikila.

P Audes Aura.

Far: Br ch Riff — mor: Jämtens Way.

Eier/fører: Torgeir Aarak.

Kort etter slipp fast og stilfull stand sammen med Risti. Ro i oppflukt og skudd. Utreder korrekt, men Risti spikrer gjenligger foran Aura. Går i et nytt slipp mot Aiki et prima søk i beste stil. Fortsetter sitt gode søk hele dagen ut. I finaleslippet mot Risti får Aura fast stilfull stand, reiser kullet i to omganger og er rolig. Da skytterne kommer får Aura prøvd å apportere utlagt rype uten å make dette. Av den grunn kan dessverre denne gode hund ikke tildeles CACIT.

1 VK m/CK.

ES RISTI.

Far: Rikstens Johnny Walker — mor: Østerlens Annie.

Eier/fører: Andrs. Dahlstrøm.

Straks etter slipp tar Risti fast og stilfull stand. Ro i oppflukt og skudd. Tar under utredning ny fast og presis stand, reiser noe forsiktig. Rolid ved felling, apporterer korrekt. Tar i senere slipp en noe usikker stand uten fugl. Går i finaleslippet mot Aura et meget god søk, men en meget god Aura er først på fuglen og Risti blir derfor nr. 2.

2VK.

VETERINÆR-
Spalten

Under denne vignett vil veterinær Ingolf Hansen, som til daglig arbeider ved «Rypefarmen» i Tromsø, komme med aktuelle artikler om hund og hundesykdommer.

Bensykdommer hos fuglehunder

Hunder kan angripes av forskjellige lidelser i knoklene. Generelt er det slik at mellomstore og store hunderaser er mest disponert, og at lidelsene oppstår i vekstperioden.

Hos våre stående fuglehunder er det særlig løsbrusk i skulderleddet, — «osteochondritt» — som er plagsom. Selv om den egentlige årsaken til lidelsen er ukjent, vet man en god del om hvordan den utvikler seg. Når hundevalper vokser foregår det normalt en stadig nydannelse av brusk som skal omdannes til bein. Denne prosessen kan av årsaker vi ikke kjenner komme ut av balanse hos noen hunder og det utvikler seg bl. a. en unormal leddbrusk. Særlig skjer det i de største knoklene, f.eks. overarmsbein og lårbein. I leddområder hvor belastningen er særlig stor vil den unormale brusken kunne sprekke og løsne. Hos fuglehunder skjer det som regel i skulderledder, mens det hos hunder med annen kroppsbygning, f.eks. rottweiler, oftest skjer i albueleddet.

Selv om denne lidelsen alltid fører til halthet og er svært utbredt, ser det ikke ut til at noen tar den særlig alvorlig. Dyrlegen kan nemlig operere ut bruskbitten, og hunden er fullstendig helbredt.

Helt anderledes er innstillingen til hoftelddysplasi. Dette er en lidelse som man gjennom røntgenfotografering har påvist forekommer hos endel fuglehunder. Lidelsen gir imidlertid bare sjelden opphav til symptomene hos fuglehunder, men fordi den i noen grad er alvorlig er man svært redd for å spre den gjennomavl. Ved hofte-

leddsdysplasi utvikler hunder under veksten ei grunn hofteskål som leddhodet på lårbeinet får dårlig plass i. Forandringene i hoftelddet kan være fra ubetydelige til svære, og hundene kan være fra symptomfrie til krøplinger. Diagnosen stilles ved røntgenfotografering etter at hunden er 18 måneder. Årsaken til lidelsen er ikke klar. Det er imidlertid vist at defekten delvis er arvelig, men også at den kan forebygges gjennom foring. En energirik diett øker frekvensen og graden av hoftelddysplasi, mens en energifattig diett reduserer frekvensen og graden.

I dag bekjempes hoftelddysplasi gjennom avlsmessige tiltak ved at hundeklubbene bare tilrår avl på hunder som ikke har hoftelddysplasi. Effekten av slike tiltak kan imidlertid vært skuffende i det man ikke har redusert forekomsten av hoftelddysplasi innen hunderaser som har vært underkastet et slikt opplegg i flere år. Årsaken til det er lett å forstå når en får høre at 21 - 68% av avkommet til hannhunder som ikke selv har hoftelddysplasi, kan få hoftelddysplasi. Nå er det fullt mulig å utvide de avlsmessige tiltakene mot hoftelddysplasi, ved å gjøre familie- og avkomsgranskningen av avlshundene m.h.p. hoftelddysplasi. Men er det ønskelig, eller nødvendig? Alle forhold tatt i betraktning mener jeg, nei. Om en fortsetter å avle på jaktprøveferdigheter og sprer avlen på flere hannhunder i framtiden, kan jeg vanskelig tenke meg at f.eks. den norske engelsksetteren kan degenerere av hoftelddysplasi.

Det er mye som tyder på at løsbrusk i skulderleddet og hofteladdsdysplasi er to sider av samme sak — nemlig det som på fagspråket kalles osteochondrose. I dag er det slik at osteochondrose er svært utbredt blant de fleste av våre husdyr, gris, fjørfe, storfe og hest. Hos gris ble sykdommen særlig vanlig i 60-70 årene i forbindelse med et avlsopplegg som satset på en mager gris med rask vekst og lite forforbruk. I dag har 80% av norske slaktegriser forandringer i ett eller flere ledd. Det er imidlertid ikke bare blant husdyr at lidelsene forekommer. Da vi begynte med rypeoppdrett ved Universitetet i Tromsø viste det seg at alle rypekyllinger fikk osteochondrose om de ble oppdrettet på høsekyllingfor. Hvis vi gav rypekyllingene litt blåbærlyng i tillegg til kyllingforet fikk ingen av dem osteochondrose. Den videre forskning viste at det var C-vitaminer og andre stoffer i blåbærlyngen som forebygde osteochondrose hos rypekyllingene.

I dag er det slik at vi forer alle våre husdyr med en høy prosent «kraftfor». Selv om ferdigforene til hund er omhyggelig vurdert m.h.p. proteiner, mineraler og vitaminer er de likevel på flere måter unaturlig for hund. Muligheten for at de i større eller mindre grad mangler næringsfaktorer som er spesielle for hund er derfor til stede. Derfor tror jeg det er viktig med allsidig foring av valpen og unghunden. Slakteavfall, struper, myke bein (ikke kottelettbein, de kan sette seg fast i tarmen) sammen med middagsrester, inklusive mosete poteter, og ferdigfor ville jeg selv benytte. — Og hadde jeg kjøpt en rasktvoksende hannhund ville jeg fore han litt forsiktig, ikke la han rase for voldsomt i trapper og bare drive begrenset trimming med sykkel på asfalt.

Vandrepokal til gordonsetter Pan

Gordonsetter Pan var eneste jaktpremierte hund i AK fra Midt-Troms hundeklubb på Altevannprøven i høst og fikk dermed etnapp i vandrepokalen som var satt opp.

Eier av Pan er: A. Jahren, 9220 Moen.

Pan er 6 år gammel, og eieren skriver til FUGLEHUND I NORD, at han er interessert i å komme i kontakt med eier av gordon-tispe med godt jaktblod. Formål er valpekull.

Redaksjonen tillater seg i all beskjedenhet å anbefale eier å ta kontakt med gordonsetterklubbens avelsråd, da de vel er den rette instansen i dette tilfellet.

Norsk Gordonsetterklubb setter pris på å bli kontaktet i alle spørsmål vedrørende rasen.

Adr. til NGS's avelsråd er/
W. Wexsahl Johansen,
Gen. Fleischers vei 6d,
1343 Eiksmarka.

RED.

PURINA for hardkjør

I åtte år har Bjørn Plassgaard vært profesjonell jakthundtrener. Omkring 150 jaktpræmier er det blitt. Bare under høsten 1978 tok han følgende seiere: Østfold I, Østfold II, Rørosprøven, Sølvhunden, Trippelprøven, 5 VK, 3 CACIT, 3 CK, Han sier:

— Vi kan ligge i hardkjør 4—5 timer i ett strekk. Bikkjene trenger et kraftig fôr, rikt på fett og proteiner. Da velger jeg Purina Greyhound Meal. Ellers i året skifter jeg mellom Purina Dog Meal som er ypperlig under vanlige aktive forhold og Purina Dog Chow i rolige tider.

Bjørn Plassgaard er en fremragende jakthundtrener. 8—10 hunder i året og er landets profesjonelle på jakt-hundsideri. Grundighet med pleie og stell preger hans arbeid. For sommersesongen 1979 åpnet han en ny kennel med kapasitet for 60 hunder for vanlig oppstalling. Også gjester skal ha det beste føret, mener han.

PURINA DOG CHOW PURINA DOG MEAL PURINA GREYHOUND MEAL
Purina — verdens mest solgte hundefôr

Forhandlere: **NORLAND:** Per Erik Børstad, 8650 Mosjøen, tlf. 70683. Arvid Frantzen, 8500 Narvik, tlf. 42343. Broks & Broks, 8600 Mo, tlf. 52327. **FINNMARK:** Svein Engholm, Rafsbotten, 9510 Elvebakken. Warren Howkens, 9520 Kautokeino, tlf. 128. **TROMS:** Oddvar Moe, 9022 Krokeldal, tlf. 99 114. Ole Mathisen, 9373 Gibostad.

Kontakt våre
forhandlere:

A/S Kolbjørn Knutsen,
Tvetenveten 30, Oslo 5.
Tlf. (02) 19 02 00

Referat fra Altevannprøven 1980

Den årlige Altevannsprøven gikk av stabelen 30. og 31. august med rekord-deltakelse, til sammen 74 startende hunder overgikk langt det vi hadde ventet.

Ved siden av vanlig høyfjellsprøve sto i år for første gang en vann/sporprøve på programmet.

Vi valgte å kjøre med en del blandede UK/AK partier, særlig som et tilbud til de som har flere hunder. Og de blir det jo flere og flere av. Vi hadde et bestemt inntrykk av at dette ble godt mottatt, og det skapte ingen arrangermessige problemer.

Fugl hadde vi i alle terreng på lørdag og to av de tre partiene søndag, hadde også nok fugl. Dette er jo forutsetningen for å kunne arrangere en vellykket prøve.

Det ble 9 premieringer på høyfjellsprøven, og premiene fordelte seg slik: 2 X 3, UK, 2. UK, 3 X 3 AK og 2 X 2 AK, dessuten 1. VK og 2. VK.

Premieringene hadde vært flere dersom det hadde vært lagt mer arbeid på dressuren. Grunnlaget for en god jakthund legges bl. a. hjemme på stuegulvet, der «dyret» skal lære «sitt», «ligg», «dekk» eller «stå» alt i ung alder. Altfor mange av hundene gikk inn for «rype-mosjonering» i stedet for å stoppe på ordre og skape en skikkelig jaktbar situasjon ut av tildragelsen. Han observerte rett den dommeren sørfra som sa omtrent slik: «Du verden så mange gode hunder dere har her oppe, men du verden så dårlig dressur».

Men dressuren kommer etter hvert, det er jeg sikker på! Og her ligger det en oppgave for klubben i sene vinterkvelder.

Et interessant trekk ved prøven var den gode rasemessige spredning på hundene. Vi hadde på høyfjellsprøven 2 bretons, 19 engelsk settere,, 10 gordonsettere, 7 irsksettere, 15 pointere, 9 korthår og 5 strihår vorsthære.

Et annet interessant trekk var den relativt store andelen med helt unge hunder. I UK startet 23 og i AK startet 35 hunder.

Ser vi på alderen var 21 født i 1979 og 14 i 1978. Altså halvparten av alle startende hunder på prøven var under 2 1/2 år.

Som nevnt ble det for første gang i klubbens historie arrangert vann/sporprøve. Det deltok 7 hunder, et resultat som vi må være godt fornøyd med. Vi hadde velvilligst fått over Tom Dahlberg fra Sverige for å dømme, og han fikk anledning til å ta fram de helt store siffere. Vi fikk vel egentlig ved denne prøven bevist at en skikkelig «høyfjellshund» k a n dette med spor- og apportarbeid (ellers hadde det ikke vært en god høyfjellshund!?!?). Av de 7 hundene var det 5 som fikk svært høye karakterer i alle tre disipliner, og det sjøl med et relativt dårlig treningsgrunnlag. Disse 5 ville alle sammen oppnådd 1. AK kombinert med 1. AK på høyfjellsprøve. Siden dette var første gang, presenterer vi de 5 som fikk godkjent prøven.

SV Vill Knausens Ruff
 SV Lukas
 IS Tikhon
 SV Rauhammerens Dorry
 KV Geggens Castor

	Spør	Vann	Søk Apport
Inge Sakariassen	10	10	10
Geir Kristiansen	10	10	8
Oddvar Moe	7	10	10
John Reinholdt	7	10	8
Bjørnar Gundersen	8	9	8

Til slutt har vi med de som tok med seg prøvens vandrepremier: MTHKs vandrepremie til beste premierte ughund, minimum 2. UK.

KV Zenta, Arne Dulin, 2. UKMTHKs vandrepremie til beste premierte hund i AK fra MTHK:

GS Pan, Audun Jahren, 3 AK.

«Dierbmes-Varres» pointer plakett til beste premierte pointer i UK:

P Devdisvarres Kim, Arild Lorentsen, 3. UK

NVKs spesialpremie til beste vorsteh ved vann/spør prøven ble tildelt:

SV Ruff, Inge Sakariassen.

Helt til slutt en takk til alle deltakere for sporty og hyggelig opptreden under hele prøve.

Rossvoll 11.09.80

Med hilsen

Svein J. Stenshorn.

Kritikker fra Altevannsprøven, Premierte hunder.

UK.

Vorstehr K./ZENTA. Reg.nr.: U. reg.

Far: Lønnvikens DINO.

Mor: Røysbakkens BINKY.

Eier/fører: Arne Dulin.

Går ut i et lett drivende søk i god fart og stil. Søket stykkes noe opp til sine tider, da Zenta virker noe avhengig av fører. Utnytter terreng og vind, og det-

te gir resultat, vakker stand, rolig da fugl går opp og fører skyter. Utreder effektivt. I senere slipp går Zenta like energisk og arbeider meget effektivt med hensyn til vind og terreng i god kontakt med fører. Zenta har i dag under ellers vanskelig forhold presentert fugl for børsa på tross sine bare 10 mndr. har hun vist oss talentet og får 2. premie UK.

Pointer: Melåheias A TREFF.

Reg.nr.: 4542/79.

Far: Lilleheias FARO.

Mor: CH Likkos CONNIE.

Eier: Pia Mathisen. Fører Ole Mathisen.

Treff viser et stort søk i stor fart. Dekker terrenget utmerket, og går godt på vinden. Stand for kull. Ved reisingens-ordre har Treff vanskeligheter med å lokalisere fuglen som reises først etter flere slag. Orolig i oppflukt, roes av fører. Fører skyter. Støkker senere nyslått fugl flere ganger og er urolig. Går i II slipp langt etter da fugl støkkes. Da Treff's fuglearbeider ikke er patent kan han, selv om forholdene var vanskelige bare få 3. premie UK.

Pointer: Devdisvarres KIM.

Reg.nr.: 15474-79.

Far: Black Lukys SMILING.

Mor: KAISA.

Eier/fører: Arild Lorentsen.

Kim går et utmerket søk i god fat. Dekker terrenget systematisk og i stor bredde. Stand på enkeltrype som løper, løser ut, ny stand, løser ut, slår ned i vind og møter rype som spikres. Reiser villig og kontant, rolig i oppflukt og skudd. Denne hund går under hele prøven energisk og i stor fart med fornuftig brukavvind og mestrer med vindssøk særdeles bra. I område med fugl går han forbi fugl som makker får stand for. Støkker fugl, er rolig. En lovende hund som i dag ikke bekreftet vilt finnerevne.. 3. premie UK.

AK-PARTI:**Gordonsetter: SATO.**

Reg. nr.: 3234/77

Far: RAPP. Mor: Jeryfjellets SOTA.

Eier/fører: Bjørn Svinsås.

Sato innleder forsiktig, men går seg raskt opp. Går med stor fart, dekker terrenget systematisk og i stor bredde. Stand, reiser villig, noe urolig i oppflukt og skudd, men roes raskt på tilrop. Ny stand — reiser villig men må også denne gang roes på tilrop. Denne hund har vist meget gode evner som viltfinner, og får i dag 2. premie AK.

Gordonsetter: PAN.

Reg.nr.: NJHR 972/74

Far: KING Mor: TANJA I.

Eier/fører: Audun Jahren.

Pan går energisk, men noe tungt. Dekker terrenget systematisk og i stor bredde. Stand, treg avanse, må roes på kraftig tilrop i oppflukt og skudd. 3. premie AK.

Strihåret Voersteher: LUKAS.

Reg.nr.: 5-39662.

Far: LASSO V. D. ROMMELSBURG.

Mor: Ripmarkens DONNA.

Eier/fører: Geir Kristiansen.

Lukas starter i stor fart med god dekning av terrenget i stor bredde. Stand, avanserer villig på lang fot. Taper, men finner igjen fot, stand, reiser villig. Rolig i oppflukt og skudd. Lukas har hele tiden gått stort og energisk uten å dabbe av. Får til slutt gå på nyskått fugl, men mestrer det dessverre ikke. 3. premie AK.

Pointer: TEGEWS MAORITZ.

Reg.nr.: S-35799/76.

Far: SASKING MAO.

Mor TEGEWs DUENNA.

Eier/fører: Lars Kvalheim.

Maoritz åpner med søk av stor klasse. Stor fart, god bredde og fin terrengdekning. Går utmerket på vinden. Pen

stil og god aksjon. Godt i hånd. Patent når makker støkker fugl i I slipp. I II slipp fortsetter Maoritz sitt gode søk. Intens stand, avanserer på løpende fugl og spikrer denne. Reiser greit, men er urolig i oppflukt og skudd og må roes på førers kommando. Reiser gjenligger, må også nå roes på kommando. Maoritz har vist arbeid av meget høy klasse, men da han ikke er helt patent til oppflukt må han nøye seg med 2. premie AK.

Pointer: Dierbmes-Varre RAJO.

Reg.nr.: 9487/74.

Far: Bogas TIRO. Mor: PEGGY.

Eier/fører: Geir Stormo.

Rajo går i stor fart og dekker terrenget utmerket i god bredde. Stand, reiser villig. Rolig i oppflukt of skudd. Dabber senere noe av, og blir noe ujevn. Stand, må roes på kraftig tilrop i oppflukt og skudd. 3. premie AK.

VK.**Pointer: Ch Vestergyllens FRIKK.**

Reg.nr.: 5089.

Far: J.ch. FLOSS.

Mor: Steinbjøras PIM.

Eier/fører: Lars Kvalheim.

Markus mot Frikk: Begge starter et stort søk i god fart. Like etter start sees rype på vingene uten at dommerne kan observere hundenes reaksjon. Mot slutten av slippet slår Markus en del tilbake mot publikum. Begge går videre. Frikk foran Markus.

Lassi mot Frikk: Frikk forsetter sitt store søk. Lassi starter noe nølende, men arbeider seg etter hvert godt opp. Frikk står og Lassi sekunderer. Frikk reiser på kommando og er rolig i oppflukt og skudd. Apportsøket er mangelfullt, men han dirigeres til felt fugl som apporteres korrekt. Lassi er patent når makker reiser fugl. Begge går videre. Frikk foran Lassi.

Lukas mot Frikk: Begge arbeider stort

og godt. Til slutt lykkes Frikk. Vi finner ham i stand. Lukas sekunderer. Frikk gjør ingen feil. Reiser kontant. Rolig i oppflukt og skudd samt skikkelig apport. Alt dette gir 1. premie VK.

Strihåret Voerstehr: LUKAS.

Reg.nr.: S-39662/77.

Far: LASSO V. D. Rommelsburg

Mor Ripmarkens DONNA.

Ami II mot Lukas: Begge starter et godt søk i meget god fart hvor vind og terreng utnyttes maksimalt. Lukas markerer sterkt, og løser ut selvstendig. Ami finnes i stand, men fugl kan ikke frambringes. Senere blir hun «dekket» ved makkers stand. Lukas reiser villig enkelt fugl og er rolig i oppflukt. Reiser så gjenligger, og er fortsatt rolig i oppflukt og skudd. Apporterer og avleverer perfekt. Utreder villig. Når Lukas reiser fugl og det skytes går Ami etter. Hun utgår. Lukas går videre.

Fra VK-partiet på Altevannprøven 1980. Fra v.: Skytter Lukashaugen, Lars Kvalheim med sin pointer Ch. Vestergyllens Frikk som fikk 1. Vk, dommer Jens Petter Rønning, Svein Kristiansen med str. vorsther Lukas som fikk 2. VK og dommer Tore Staw.

Connie mot Lukas: Begge har sjanse på fugl som støkkes av dommer. Connie støkker senere nyslått fugl, og roes på kommando.

Frikk mot Lukas: Begge arbeider intenst og godt. Til slutt lykkes Frikk. Vi finner ham i stand. Lukas sekunderer. Frikk gjør ingen feil. Reiser kontant, rolig i oppflukt og skudd, samt skikkelig apport, Lukas forholder seg rolig, og må nøye seg med 2. premie VK.

Rapport och synspunkter från det förste kombinerade jaktprovet ved Altevann

Jag skal til at börja med redovisa några intryck från jaktprovet.

Under transportsträckan Malmberget-Altevatn (ca. 50 mil) funderade jag en hel del över hur kvaliteten på de hundar som skulle bedömas var. Eftersom det var första gången ett sådant prov arrangerades, så var förväntningarna inte särskilt högt uppskruade.

Till min förvåning visade det sig att hundarna överlag var mycket duktiga i alla tre disciplinerna, och som väntat var det på ett undantag när vorstehundar som ställde upp. Det enda undantaget var en irländsk setter, vilken skötte seg utmärkt.

Vatteprovet genomfördes på blankvatten, vilket inte är tillrådligt i Sverige, annat än i ungdomsklass. Därför tog jag ut avståndet till ca 70 m. Poängteras bör at varken luft eller wattentemperaturen inbjöd människan till at bada. Nästan samtliga hundar gick trots detta frimodigt i vattnet, simmade samt apoterade och avlämnade mycket bra.

Spårterrängen bestod av till huvuddelen öppen terräng, vilket medgav att domaren kunde följa spårarbetet från början till slut.

Søkkapporten gjennomførdes i samma terräng, och som läsaren forstår, innebar detta att såväl förare som publik kunde följa även dessa övingar. Och med den därpå lämnade kritiken är det

min förhoppning att såväl tävlande som övriga åskådare fått en klar bild av hur en eftersökshund skall agera.

I min rubrikk använde jag mig av ordet «synspunkter», och då tänkte jag närmast på den syn som man speciellt på den engelska sidan har i Nord-Norge när det gäller t.ex. apportering.

Det är min bestämda åsikt att jakt med stående hund efter småvilt, av vilket slag det vara må, utan en god apportör är en fullständigt ansvarslös jakt. Därför ställer jag mig helt oförstående till den regelskrivning som för närvarande råder för högfjällsprov, där s.k. «påvisning» är tillåten. Om man antar att en fågel är vingskjuten, och hunden icke apporterar, skall man då tillbringa en massa tid till att hunden skall «påvisa» den löpande fågeln? Dette innebär ju, förutom villebrådets lidande, att både när det gäller jaktprov som praktisk jakt, en del tid åtgår som kunde nyttjas betydligt rationelleare. Om den s.k. «påvisaren» icke lyckas tillsammans med föraren att komma i bestitning av villebrådet? Vad gör man då? Rycker på axeln — och lämnar det åt sitt öde?

— Vad är då anledningen till en sådan regelskrivning?

När det gäller de engelska raserna finns det i Sverige de som hävdar att om man bibringar hunden en gedigen apporteringskunskap i ungdomsstadiet, skall detta mentligt inverka på

Saltfjellprøven 1980

Saltfjell prøven ble avviklet i Virvassdalen helga 23.—24. august. Som hovedkvarter hadde vi Krokstrand Kaffe og camping, og vi ble som vanlig svært godt mottatt og behandlet av vertsskapet. Lørdagskveld var tradisjonen tro «Jegermiddag» for ca 30. deltagere. Det var nok kanskje flere som ønsket å delta, men dessverre så har ikke kafeverten større kapasitet.

Meny var jo også som vanlig, saltkjøtt, erter og flesk, noe som smaker fortreffelig etter en lang dag i fjellet.

Værgudene hadde også laget et typisk «jaktprøvevær», med alle ingredienser, men en slik hardbarket gjeng av dommere og deltakere skal det mye til for å skremme.

Det deltok i alt 67 hunder fordelt på 2 UK, 3 AK og 1 VK parti. Som første klubb her nord (Salten/Rana området) var det gitt anledning til å delta med hunden både lørdag og søndag, noe som vi fikk inntrykk av var svært populært. Og vi hadde også deltakere fra broder landet i øst.

Som dommere ble benyttet Ottar A. Berg (prøveleder), Magnar Johansen (NKK representant), Roar Ødegaard, Per Bottolfsen, Knut Jæger, Ragnar

Johanson, Hans Steen Kåre Remlo (settedommer).

Vi vil nu benytte anledningen å takke de herrer dommere for en særdeles sporty innstilling til sin dommergjærning.

Av premieringer ble det: 3 x 2 UK, 1 x 3 UK, 1 x 1AK, 3 x 2 AK og 3 x 3 AK.

1. AK ble tildelt ES. RAPP. R. eier Halvor Lian, Mo.

1. VK ble tildelt ES. MIRA, eier Oddvar Trøen.

2. VK ble tildelt ES. RAVA, eier S. Edvardsen.

3. VK ble tildelt ES. TIRI, eier Knut Jæger.

Dessverre ble ingen av klubbens medlemmer og hunder premiert, så nå må vi skjerpe oss ellers tar Ranværingen alt. Av vår samarbeidende klubb BJFFs medlemmer ble Terje Lorentzen med ES. YRJA tildelt 2 UK og Bertil Bøckmann med ES. STEGG tildelt 3. AK.

Kritikker fra denne prøven kommer i neste nummer p.g.a. sein innlevering.

hundens fältprestanda. Enligt min uppfattning gör man sig då skyldig till at lägga ihop två begrepp som inte har med varandra att göra.

— Med andra ord — en hund som bevisligen har en djup jaktinstinkt parat med god kamplust, kan man inte taifrån den egenskapen medelst apportträning. Och om så vore fallet är vederbörande individ mentalt undermålig, och bör sålinda icke medverka i aveln. Ty målsättningen är väl att producera mentalt sunda förmågor, som tål den dressyr som krävs för att erhålla hundar, vilka klarar de krävande

uppgifter som åligger en stående fågelhund.

Jag har härmed lämnat min uppfattning vad gäller eftersök och apportering, och om någon till äventyrs skulle ha något att invända, vore jag tacksam om vederbörande hörde av sig i FUGLEHUND I NORD.

Slutligen vil jag tacka initiativtagarna till denna tidning, och jag hoppas att den skall bli ett forum för debatt och synpunkter på hela Nordkalotten i olika jaktliga frågor.

Malmberget i november,

Tom Dahlberg.

Forfatterne av denne artikkelen
har studert bastardene som er krysninger mellom
lirype og fjellrype.

Å si at disse bastardene kommer til kort
i seksualivet er vel bare
en del av sannheten, men les selv.

RYPEBASTARDENES MULIGHETER ELLER SPRÅK ER MAKT

AV PER HENRIK BAADNES OG ATLE MORTENSEN

Det har i den senere tid blitt mer og mer anerkjent at også andre dyr enn mennesket kan kommunisere ved hjelp av språk. Dette er blant annet også tilfelle for fugler og det vi oftest hører av fuglenes språk, er beskjedner som kan beskrives som «Dette er mitt område — kom deg vekk». En mer stillferdig språkbruk er den som en kan høre mellom høna og hennes kyllinger. Hos lirype er det sannsynlig at høna begynner en dialog med kyllingene sine allerede mens de er inne i eggene og som gjør at fuglene kan kjenne hverandre igjen på stemmen. Dette er åpenbart viktig for fugler som lever i kolonier hvor redene kan ligge meget tett. En arts språk er viktig for artens opprettholdelse. Språket er med på å avgrense reproduksjonsområdene, det benyttes da også tydeligvis innenfor familiene for å gi best mulige oppvekstbetingelser for avkommet. De forskjellige fugleartenes språk er så spesielle at de med fordel kan benyttes til indentifikasjon av artene noe som er spesielt viktig ved artsbestemmelse av kyllinger.

Fra tid til annen blir det hevdet at det er observert ryper som er krysningsavkom etter lirype og fjellrype. Slike påstander skaper alltid diskusjoner om observasjonens riktighet, men fordi ingen har med sikkerhet kunnet avkrefte disse påstandene, er en blitt sittende igjen med en halvhjertet akseptering om at krysninger mellom liryper og fjellryper forekommer. Slike krysningsavkom blir nevnt både i Norges Fugler av Svein Haftorn og i Johan B. Steens Rypebok. Men ikke i noen av disse bøkene blir det antydning om hvor ofte slike krysninger eventuelt skulle finne sted. I Rypeboka finnes for øvrig den siste beskrivelsen av en rype som med en viss sikkerhet kan sies å være krysningsavkom. Den første beskrivelsen av krysningsavkom etter lirype og fjellrype vi har kunnet finne stammer fra Lumholz. Lumholz' observasjon ble gjort allerede i 1920. Men Lumholz var nok ikke den første som observert ryper som kunne være bastarder.

En av grunnene til at det til stadighet dukker opp påstander om krys-

ningsavkom er at det er kjent at det forekommer kryssninger mellom andre nærbeslektede hønefugler som finnes i vår fauna. I tillegg har fjellryper og liryper reproduksjonsområder som grenser opp til hverandre flere steder i Norge. Rakkelhanner (tiur/orrfugl) og rypeorre er kjente tilfeller av krysningsavkom. Begge disse typene av krysningsfugler bærer tydelig preg av begge foreldreartene og er derfor lette å identifisere. Lirype og fjellrype er derimot svært like av utseende til enkelte tider av året, slik at det er vanskelig å skille ut et eventuelt krysningsavkom fra eventuelle atypiske representanter fra de to artene.

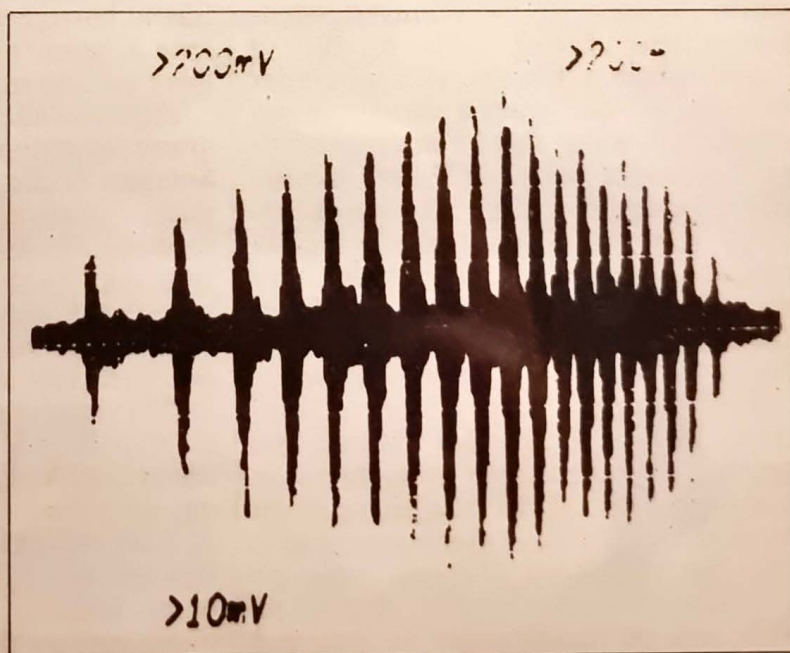
Ved «Rypefarmen» ved Universitetet i Tromsø har det vært mulig for oss å krysse lirype og fjellrype under kontrollerte betingelser. Og vi har på denne måten skaffet frem sikre opplysninger om at de to artene for det første kan befrukte hverandre, og om hvilke mekanismer det er rimelig å anta leder til isolering av de to artene.

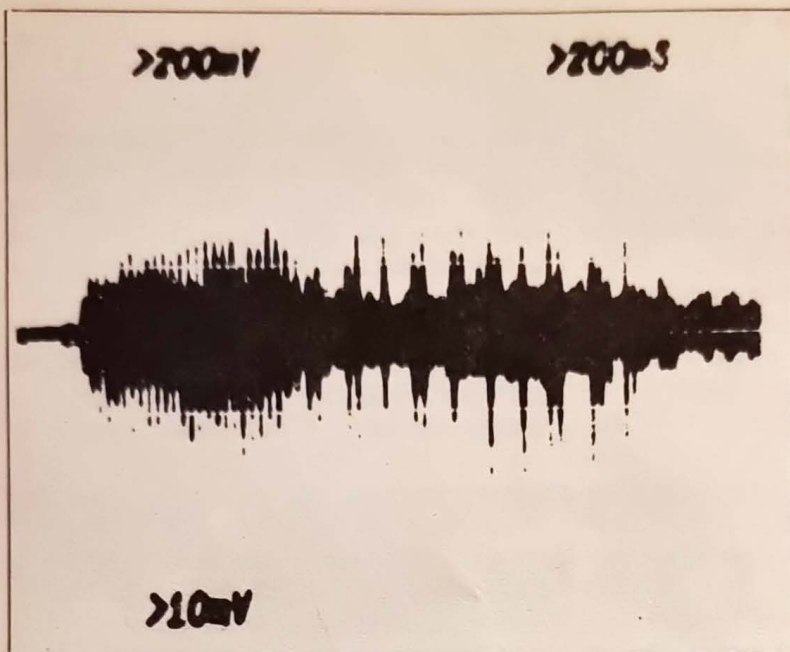
Fotografier av de rene artene og av bastardene vil i denne sammenheng

kunne gi videre informasjon om forskjellene. Forskjellene mellom de rene artene og bastardene er meget små. Av utseende er krysningsavkommet etter lirype og fjellrype mest lik lirypa, men med enkelte innslag av fjellrypas grå fjær. En klassifisering utfra fargen på fjærene synes derfor vanskelig.

Bortsett fra fargen på fjærdrakten atskiller de to rypeartene seg med de lydene de lager. Hos begge artene er det steggene som gir mest lyd fra seg. Lirypesteggene har et bredt repertoar hvor den mest fremtredende lyden er et hissigt skratt som vanligvis høres når lirypesteggene markerer sine territorier. Denne lyden er så kjent for alle som har gått i fjellet om våren at den ikke skulle trenge noen nærmere beskrivelse (Bilde no 1). Fjellfolk kjenner også det langtrukne rapet fra fjellrypesteggene (Bilde no 2). Det latinske navnet på fjellrypa er **mutus** som betyr den stumme, det indikerer ikke at fjellrypsteggen er stum, men bare at den lager vesentlig ferre lyder enn lirypsteggen. Langtrukne rapelyder er stort

Lirypeskratt. Både styrken og hastigheten på de enkelte stavelser øker mot slutten av lyden.

*Fjellryperap.
Styrken av lyden er tilnærmet den samme hele tiden, mens hastigheten av de enkelte stavelserne forandres. I begynnelsen av lyden er hastigheten stor for å avta mot slutten av lyden.*

sett det fjellrypesteggene får til. Det var derfor interessant å høre steggavkommene etter krysningene. Disse steggene har et repertoar som er preget av begge artene. Fjellrypas «rap» mangler, men lirypesteggens «pratetyder» blir utført med en dypere stemme enn vanlig for lirypestegger (Bilde no 3). Men mest interessant var det å være vitne til krysningssteggens mislykkede forsøk på å få til lirypesteggens typiske skratt. Under hva som for oss syntes å være store anstrengelser lyktes den i å utbasunere to på hverandre følgende lyder, hvorav den siste mener vi best kan karakteriseres som en «ukontrollert utblåsning». Krysningssteggens lyder har meget liten likhet med tilsvarende lyder fra lirypestegger og er helt forskjellig fra de få lydene til fjellrypesteggene.

For å kunne bringe videre et inntrykk av de forskjellige lydene, ble lydbåndopptakene spilt av gjennom et såkalt oscilloscop. Et oscilloscop er en teknisk versjon av et fjernsynsapparat som har muligheter til å lage bilder av alle slags elektriske signaler. Bildene på skjermen på oscilloscopet av hver lyd

ble deretter fotografert. Alle fotografiene ble tatt med samme motstand i oscilloscopet og med samme hastighet på lydbåndopptakeren, slik at bildene skal kunne sammenliknes direkte. Styrken av lyden angis med høyden på diagramme over et tenkt horisontal midtlinje. Denne midtlinjen representerer også tidsaksen i diagrammet. Slik at hastigheten av de enkelte stavelserne i lyden representeres av avstandene mellom toppene i diagrammene.

Fjellrypelyden var hentet fra et grammofonopptak som var gjort av Sveriges Radio, mens lydene fra de to andre steggene ble gjort av Rypefarmen. Alle lydene fra steggene er de som man vanligvis hører når en provoserer vårkåte stegger. Lydene kan etter vår mening sammenliknes, selv om vi er klar over at det er mulig at fuglene legger forskjellige betydning i de budskapene de sender ut. Heller ikke er det mulig for oss å få fastslått om en høne, fjellrype eller lirype vil føle seg tiltrukket av en stegg som uttrykker seg på denne måten. Men det er en åpenbar mulighet for at krysningssteggene ikke har et språk som er

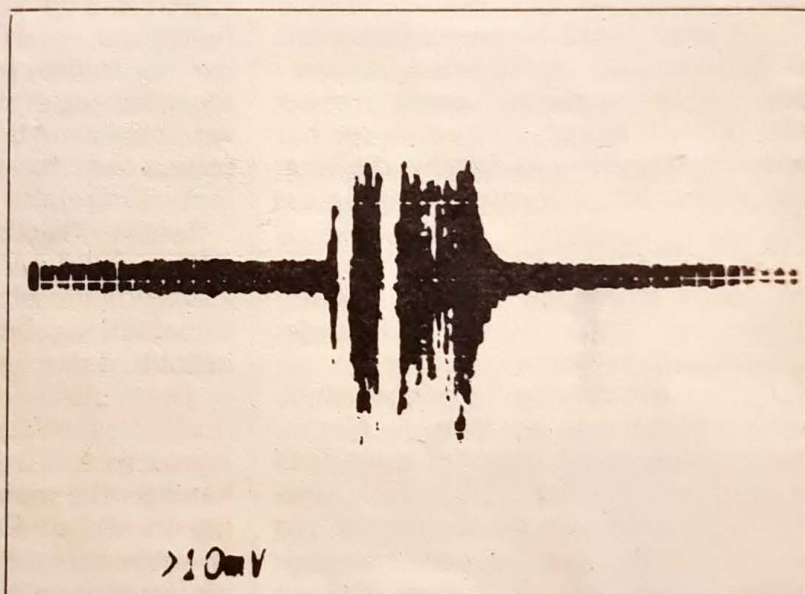
tilstrekkelig i kampen om reproduksjonsteritorier og om hønene. Hvis dette er tilfelle vil de lydene som steggene lager være en effektiv barriere for opprettholdelsen av en krysningsbestand.

Vi kan ikke på bakgrunn av de krysningsforsøkene som er foretatt i fangenskap slutte noe om hvor ofte eller om det i det hele tatt finner sted krysninger mellom liryper og fjellryper. Men etter hva vi har brakt på det rene er at dersom det forekommer slike krysninger, vil ikke ha langvarige effekter. Høneavkommet er ikke frukt-

bart nok og steggavkommet får talefeil. Neppe noe å satse på ved dannelse av en krysningsbestand.

Siden vi ikke har sett beskrevet slike avvikende lyder fra steggene og vi regner med at fordi at de skiller seg så fra de vanlige stegglydene kan en kanskje slutte at det er meget sjelden at det forekommer krysninger mellom liryper og fjellryper. Men dersom det er noen av leserne som har hørt en «lirypestegg» med tydelig talefeil ville vi være svært glade for å få høre nærmere om denne observasjonen.

«Hybrid lyd». Lyden er meget kortvarig og er satt sammen av et mindre antall stavelser med tilnærmet samme styrke.

Sint. Opprørt. Engasjert.

Da er «FUGLEHUND I NORD» bladet hvor du får «luftet» dine meninger.

1. februar

er manusfrist til 1. nummer i 1981.

Vår adresse er: «Fuglehund i Nord»,
postboks 5133,
9020 Tromsdalen.

I FOKUS

WEBJØRN
SVENSEN

Foretrekker jakt- prøvene i Nord-Norge

— Det er i Nord-Norge en finner noe av det beste jakt- og fuglehundmiljøet i dag. Jaktprøvemiljøet sørpå trekker meg ikke dit lenger. I Nord-Norge har prøvene fremdeles et lagelig omfang. Det nivået bør vi prøve og holde oss på.

Det er Webjørn Svensen i Alta som på denne måten gir noe av begrunnelsen for at han er blitt i Nord-Norge, trønder som han opprinnelig er.

— Den sosiale sida forsvinner på de store jaktprøvene, sier han. — Når en har arrangementer der over tusen folk er involvert, slik det er blitt på de største konkurransene på Kongsvoll, da har en fjærna seg fra det intime, gode miljøet som er en viktig del av jaktprøvene. I Nord-Norge er ikke prøvene større enn at en kan bli kjent med alle som deltar og kan holde oversikten over det som skjer hele tida.

Webjørn Svensen er utmarkstekniker i Statens Skoger — før holdt han til i Øst-Finnmark, nå altså i Alta. I 1975 skaffa han seg berømte Jotuns Toya, gordonsetter og kongepokalvinner, og han har henne ennå. Han skaffet seg Toya men han arbeidet under Johan B. Steen på rypefarmen i Tromsø — det var mens han ennå gikk på skogskole i Østerdalen og hadde sommerjobber i Tromsø. Det var Steen som fikk han til å tenne på jakting med

fuglehund. — Han lærte meg det jeg kan om fuglehunder, sier han. — Men ellers har jeg drevet med jakt siden jeg var liten kar. Allerede i første klasse på folkeskolen ba jeg meg fri for å bli med på harejakt.

Jotuns Toya fikk fire 1. UK 1. AK og to 1. VK — deriblant altså kongepokal. Seinere har hun hatt valpekull, og den ene av dem har han beholdt. I dag har han tre hunder sjøl. — Dette blir en ord sirkel, dette med å skaffe seg bikkjer, sier han. Når vi stusser over uttrykket, forklarer han at han egentlig mener en bør konsentrere seg om en hund av gangen. — Da kan en velge seg ut et emne en virkelig tror på, legge mye arbeid i den ene og bli tilfreds med innsatsen sjøl. For resonnementet med at det ikke er mer arbeid med to hunder enn med enå er feil, mener han. — Men hvorfor har han da skaffet seg to til sjøl? — Du vet, en får ambisjoner når en har lyktes med en, en vil vise at en klarer en til. For jeg mener jo at har en et godt jakthundemne, så er resten opp til mannen. Og så er det jo det at når en har fått en hund i huset, så er det vanskelig å kvitte seg med den. . . .

Webjørn Svensen har ikke familie — han lurar sjøl på om han kunne ha brukt så mye tid på jakt, prøver og trening hvis han hadde høtt det. — Men

ellers mener jeg jo at hvis en skal drive aktivt med prøver når en har familie, så er løsningen å dele gleden sammen.

La oss begynne å felle fugl i AK igjen

Vest-Finnmark Fuglehundklubb har 60-70 medlemmer, og Webjørn Svensen understreker at han trives i klubben. — Vi jobber godt sammen og har beina på bakken. Vi er først og fremst jegere, dernest jaktprøvefolk. Slik bør det være, sier han. Og dermed er vi over på et av de spørsmålene som opptar han mest for tida: Hva formålet med jaktprøvene skal være

Han tar utgangspunkt i diskusjonen omkring innføring av startpistol på jaktprøver. — Jeg har prinsipielle meninger om jaktprøver, og ut fra dem er jeg mot å slutte med hagle på prøver, sier han. — Opprinnelig har formålet med jaktprøvene vært å peile seg inn på og utvikle gode jakthundemner som kunne brukes i avl. Jeg synes prøvene har fjernet seg lenger og lenger fra dette.

Gapet mellom praktisk jakt og prøver er blitt stadig større. For eksempel har vi mer og mer gått over fra å kalle det **jaktprøver** til å snakke om **fuglehundprøver** og **fuglehundsport**. Hvorfor? Fordi vi er redde for å støte enkelte samfunnsgrupper som er mot jakt i det hele tatt. Hvis vi innfører bruk av startpistol på prøvene, har vi tatt et langt prisippielt steg bort fra **jaktprøvene**. Kanskje blir da det neste skrittet at vi slutter med å felle fugl i VK — og da er det slutt på å bruke prøvene som prøver for **jakt** i det hele tatt. Jeg synes vi nå skal ta opp igjen diskusjonen så og si bakfra, fra starten på jaktprøvene, se på formålet med dem slik det var dengang — og da bør vi begynne å felle fugl i AK igjen, slik en gjorde helt til begynnelsen av søttiåra. I hvertfall der det er forhold for det, som for eksempel i Nord-Norge.

For årsaken til at det ble slutt på å felle fugl i AK, og årsaken til at spørsmålet om innføring av startpistol nå kommer opp, den ligger i forholdene i Sør-Norge. Blant annet på Kongsvoll fikk en se for et titall år siden de store maratonprøvene med mye folk og mye hunder. Det oppsto noen farlige situasjoner, og så sluttet en med felling i AK. På samme måten har noen nå hevdet at vi bør bytte ut hagla med startpistol på grunn av at noen lavtlandsprøver sørpå går i områder med bebyggelse og vekker en viss reaksjon hos utenforstående. Men her i Nord-Norge er det andre forhold.

Solgte pointeren sin til Tromsø.

Webjørn Svensen er glad for å få denne sjansen til å lufte endel prinsipielle meninger. Vi undres på om han har slike prinsipper når det gjelder hunderaser også, siden han solgte pointeren sin, Tarpans Trutt, til Tromsø rett før jakta med den begrunnelsen at det ble for kaldt for den. Og det var en pointer med 1. UK fra jaktprøve. — Neida, jeg har bare hatt den ene pointeren, så jeg vil ikke uttale meg generelt. På grunn av jobben min ligger jeg mye ute vintrestid, i telt og gamme, og det tålte Trutt dårlig. Men det er et tøft klima selv for en langhåret hund. Det er noe annet når en tar hundene med på jakt og lever mer på normalt vis, går ut fra en varm hytte og lar hundene få tine seg skikkelig opp en gang i døgn.

Høstjakta har Webjørn Svensen brukt til å utdanne seg til dommer — han har gått som aspirant på prøvene, og sjøl har han bare startet på to prøver. — Det er krevende å gå som elev. Det er så lett å gå bak og kritisere dommeren, så når en skal gå foran, gjelder det å leve opp til de kravene en stiller når en sjøl er konkurrent, sier han.

Ingrid Andersgaard.

6 km utenfor Borkenes senter i Kvæfjord bor lærer Lars Kr. Elde også kjent kommunepolitiker og hundemann.

Her treffer vi en stolt, men hyggelig eier av Østvangens Ami II, etter Østvangens Assa og Pax P av Ekebäck. Ami og Lars har tilbakelagt en kjøretur på 214 mil tur/retur Kongsvold for å hente hjem det edleste gull en hundemann kan vinne på fuglehundprøver, nemlig kongepokalen.

Selv etter en slik langtur, møter vi en gjestfri familie som åpner dørene for oss når vi kommer for å slå av en prat om Kongsvoldturen.

Ami II gjør noen ungdommelige sprett ute på tunet for å vise oss at dette ikke var noe å lage slik blest om, det var jo «bare» en 80-90 hunder å konkurrere med, og det skulle liksom være toppen av landets beste hunder.

Stolt viser Elde oss en pen samling pokaler, diplomer og premier — alt vunnet av Ami II som er knapt 3 år gammel.

Vi setter oss ned og prater litt løst og fast om fuglehundsporten og om

Intervju: Ole Tennvassås.

Kongepokalvinneren 1980

hvilken oppsving den har hatt her i Nord-Norge de siste ti årene. En drister seg inn på temaet med profesjonelle hundedressører og amatører, og Elde mener at her i Nord-Norge er det vel ingen som kan komme under kategorien profesjonell — han for sin del er absolutt amatør. Han har drevet med fuglehund i ca. 10 år. Ami II er hans tredje, hund på denne tiden. Med de to første hundene, ble det ikke det helt store. Hund nr. 2 ble kjørt ihjel i nokså ung alder. Ami II stilte på prøve første gang i 1978, og vant Norsk Derby samme året.

— Hvilke kvalifikasjoner må en så ha for å kunne delta i et kongepokal-løp?

— For å kunne delta må en ha 1. VK eller 2. VK prøveåret eller de to foregående år. På Kongsvold stiller man så i et kvalifiseringsparti hvor da de fire beste i hvert parti går til finalen.

— Hvordan trener du din hund og hvilke treningsmuligheter har du i et jordbruksdistrikt med bufé rundt på alle kanter?

— «Jeg har ypperlige treningsmuligheter da jeg er grunneier og har flere mål utmark og kan dermed trene

Østvangens Ami II (Pax P. av Ekebäck-
vangens Assa) med eier Hans Kr. Elde.

Skal det være en seiersskål Ami?

og mosonere min hund hele året.

— Du som kommunepolitiker hva om kommunene sammen med klubbene gikk inn for å få tak i områder hvor vi kunne trene våre hunder uten å genere bufé eller vilt — jeg tenker da på Rana Fuglehundklubb som har et inngjerdet område på 16 mål hvor de kan trene hele året?

— «Blir det tatt opp i kommunestyret er det klart at jeg ville gå 100% inn for et slikt forslag».

— Tilbake til kongepokalen. Det er vel ikke bare tilfeldighetene som gjør at en går hen og vinner kongepokalen?

— Det er klart, svarer Elde — det ligger en god del arbeid bak. Jeg har vært heldig for Ami II har vært lett dressert, har et ypperlig gemytt — ja, er et godt emne.

— Ja, har en et godt emne må en også være god smed. Du har med andre ord smidd riktig denne gang?

— En kan vel si det slik, men første betingelse for å få ett godt resultat er at dressuren er 100%.

— Hva med dressuren på de sør-norske hundene kontra de her nord?

— Her tror jeg vi er ved noe vesentlig. Hundematerialet har vi her i Nord-Norge, men det som mangler er dressuren.

— Hva er det som er i veien med dressuren hos oss? vi driver jo dressurkurs og lignende.

— Jeg tror det er hundeeierne som er litt slappe. De tror det er bare å gå på kurs og så er hunden ferdig dressert. Å nei, en hund må dresseres og repetisjon må til hele livet.

— Hva synes du om de sør-norske dommerne?

— Jeg tror de sørpå er litt mildere i sin bedømmelse enn de her nord. De setter opp en ramme for søk og holder seg til den, mens de her nord er mer glad i disse storflyverne og de har også en tendens til å dømme AK når det skal bedømmes UK. Men la oss forlate dette temaet. Vi må bare være enig om

Amis premieringer på jaktprøver.

1978: 2. UK Melåhei. 2. UK Ringvassøy. 1. UK Altevann, Nord-Norge-prøven (beste unghund). 1. pr. Nors Derby Kongsvold.

1979: 1. AK m/HP Melåhei. 3. VK Melåhei. 2. VK kval NM Kongsvold (finalist).

1980: 3. VK Melåhei. 1. VK Saltfjellet (Nord-Norsk mester) 4. VK Kval. NM Kongsvold. 1. VK m/Cacit NM Kongsvold. 1. VK Seinprøven Harstad F. H. K.

AMI II utstillingspremier:

5 x 1. AK. 3 x 1. VK. 2 x 2. VK. 2 x CK + 1. Bir. 1 x RES. CACIB.

at dommerne gjør en kjempejobb og det hele på frivillig basis.

— Til slutt Elde — hva mener du om jakthund kontra prøvehund?

— «Jeg jakter med Ami som om jeg er på en prøve. Ca. 30—40 ryper er skutt for henne hver høst. Jeg jakter i forholdsvis korte økter, skyter kun i rene situasjoner og tar lange pauser.

Vel, vi har fått bekreftet at det nok ikke er bare tilfeldigheter som er ute å går når Ami går hen og henter kongepokalen foran nesen på det som skal være eliten av de norske fuglehunder. I tillegg har hun i 1980 vunnet Nord-Norgesprøven og på Harstad-prøven tidligere i høst ble det 3. VK. og på seinprøven i Harstad går de hen og tar 1. VK.

Ami II må ligge øverst på adelskalenderen hvis det finnes en slik kalender innen fuglehundsporten fordi hun er denn første hund i Norge som har vunnet Norsk Derby = kongepokal i en alder av 3 år.

Det er så få av oss her i Nord-Norge som har anledning til å dra 250—300 mil for å delta på Kongsvold, derfor er det også beundringsverdig når en med en slik lang reise bak seg går hen og vinner.

Vi gleder oss alle over seieren og håper at vi får se både deg og Ami II på mange prøver i fremtiden.

Fuglehund i nord gratulerer deg og vi takker for at vi fikk komme å slå av en prat og vi ønsker deg og Ami II fortsatt lykke til.

Utstyr til hunden

*Kobbler
Halsbånd
børster m. m.*

*Snøgg, Partner
og Latz
hundefor*

finner De hos

 ANDRESEN'S
Våbenforretning
Tlf. 82403. Tromsø.

Ariens, Norges mest solgte to-trinns snøfreser

At de fleste velger Ariens snøfreser skyldes ikke bare prisen. Service, kvalitet og meget lang levetid er like viktig. For ikke å snakke om utvalget. Du får en to-trinns snøfreser som passer akkurat til ditt behov. Fra den minste på bare 2,7 hk. og 51 cm fresebredde til kjempen på 10 hk. og hele 81 cm fresebredde. Og når vinteren er over kan tilleggsutstyr som jordfreser, gressklipper og feimaskin påmonteres.

Prøv Ariens før du bestemmer deg.

Roald RØA G

MARITIM CENTER

EVINRUDE

POSTBOKS 1099
9001 TROMSØ

Ringvassøyprøven 1980

Riktig hyggelig var det for oss i «Fuglehundgruppa ved Tromsø Hundeklubb» å konstatere at hele 56 deltakere hadde funnet veien til Ringvassøya for å delta på vår første høstprøve.

Dessverre var ikke alle terreng like godt besatt med fugl, men de fleste hundene hadde muligheter for å komme i fugl, både en og flere ganger.

For prøveledelsen var det også trivelig å høre at de aller fleste av deltakerne var fornøyd med dømmingen, dette til tross for at det ble etter deltakerantallet og forholdene få premieringer.

Under jegermiddagen lørdag hygget folk seg, og Torgeir Aarak som var

kennelklubbens representant, sa noen velvalgte ord og hilste fra kennelklubben.

Den samme Torgeir Aarak (en Fuglehundsportens Gentleman) stakk avgårde med både 1. VK og 2. VK på søndag. Det får da være måte på å forsyne seg av premiebordet. Nei karer, kommer han til oss senere, skal han jammen få dømme VK, det er til pass for ham.

Vel Torgeir og alle dere andre som dømte hos oss, vi ser dere svært gjerne igjen alle sammen. Være seg dommere eller deltagere.

Til sist en takk til alle dommere for fin fin dømming, og en takk til alle deltakere for fin og sportslig opptreden.

UK-parti I

Dommere:

Kjell Hansen og Sørensen.

P Devdisvarres KIM Reg.: 15474/79

Far: Black Luckys Smiling.

Mor: Kaisa.

Eier/fører: Arild Lorentsen.

Kim går ut i stor fart, fin stil, prima aksjon. I medvind dekker Kim terrenget utmerket. Kontakt og appell i orden.

2. slipp. Samme gode søk. Stand for enkeltfugl. Kim reiser djervt på kommando. Er rolig i oppflukt og skudd.

3. slipp. Kim går fortsatt meget godt. Av og til noe selskaperlig til makker.

4. slipp. Med ny makker går Kim meget godt.

5. slipp. Kim går fortsatt utmerket. Han har i dag vist stor utholdenhet og prima fuglearbeid som gir ham 1. UK.

P Devdisvarres KITTY.

Reg. nr.: 15469/79.

Far: Black Luckys Smiling.

Mor Kaisa.

Eier/fører: Per Anton Berg.

Kitty går ut i stor fart, fin stil og aksjon. Dekker terrenget utmerket. Kontakt og appell i orden.

2. slipp. Samme gode søk. Fører melder stand. På reisningsordre løser Kitty ut. Rype letter opp på en berg-

hammer. Kitty er helt rolig i oppflukt og skudd.

3.slipp. Kitty arbeider i dette slipp fortsatt energisk. Bruker vind og ter-
reng fornuftig. Fugl letter i området
hvor Kitty befinner seg.

4. slipp. Kitty går fortsatt utmerket.

5. slipp. Kitty demper seg noe ned i
dette slippet. Helhetsinntrykket i dag
kvalifiserer til 2. UK.

Uk-parti II

Dommere: Kjell Hansen
Oddvar Moe.

P. RANJA. Reg. nr.: 14394/79

Far: Ch. Vestergyllens FRIKK.

Mor: Bella.

Eier/fører: Jan Aanesen.

Ranja går et stort velanlagt søk i flott
stil og prima aksjon. Dekker terrenget
utmerket, kontakt og appell i orden.
Ranja tar fast stand for enkelt fugl. På
kommando reiser Ranja kontant og vi-
ser fin beherskelse i oppflukt og
skudd.

2. slipp viser Ranja fortsatt stor
jaktlyst og går som tidligere.

3. slipp går Ranja fortsatt utmerket.

4. slipp går Ranja fortsatt meget
godt. Hun har i dag vist et prima søk

og stor utholdenhet og et flott fuglear-
beid som fortjener 1. UK.

ES. KATJA. Reg. nr.: N 5280/79.

Far: Seppo.

Mor: Katja.

Eier/fører: Hans Kr. Sørensen.

Katja går et lett elegant livlig søk, i fin
stil og aksjon. Dekker terrenget meget
fornuftig. Kontakt og apell i orden.

2. slipp går Katja energisk og godt.

3. slipp går Katja fortsatt utmerket.
Fører melder stand. På kommando rei-
ser Katja djervt og er helt rolig i opp-
flukt og skudd.

4. slipp går Katja fortsatt energisk.
Tar fast stand, fugl letter, Katja roer
seg pent på tilrop.

5. slipp går Katja som tidligere. En
stor hund som i dag har vist oss et ut-
merket søk og stor utholdenhet og vi
gir henne med glede 1. UK.

P. Devdisvarres KIVA.

Reg. nr.: N 15470/79.

Far: Black Luckys Smiling.

Mor: Kaisa.

Eier/fører: Geir Lorentsen.

Kiva går ut i stor fart, fin stil, kraftig
aksjon. Dekker terrenget meget for-
nuftig, i store brede slag. Fører melder

Stolte eiere
med sine kjære hunder.
Fra v.: Jon Aanesen,
Tromsø med Pointer Ranja
(Ch. Vestergyllens
Frikk-Bella)
og Hans Kr. Sørensen
med ES. Katja (Seppo-
Katja). Begge fikk 1. UK.

stand, på kommando er Kiva meget forsiktig til å gå på, men løser så ut uten resultat. Senere stand for kull som letter når fører kommer til. Helt rolig i oppflukt og skudd.

2. slipp. Kiva viser nå stor jaktlyst, blir borte for oss i tett bjerkeskog. Finnes av fører i stand, og rype letter før fører og dommer kommer til.

3. slipp går Kiva som før tar fast stand på nyslått fugl. På reisningsordere viser det seg igjen at Kiva er meget forsiktig og vi synes at hun fortjener sin 2. UK.

AK-parti I

Dommere:

Ragnar Johansson. Borg Moum.

P. Tegews MAORITZ.

Reg. nr.: S-35799/76.

Far: Sasking Mao.

Mor: Tegews Duenna.

Eier/fører: Lars Kvalheim.

Maoritz går i stor fart og fin stil, med god kontakt i et fint kryssøk. Støkker i tett skog, men respekterer stand, villig utredning uten at fugl kan påvises.

Går i 2. slipp stort og effektivt i tett skog. Blir lenge borte. Finnes i stand. Går villig opp fot. Stand, reiser villig og er rolig i oppflukt og skudd.

Går i 3. slipp stort og effektivt i åpent terreng. Stand, men avanserer uten ordre og støkker stort kull. Rolig. Stand for nytt kull. Utreder villig uten presis lokalisering av fugl som letter. Rolig i oppflukt og skudd. Utreder, men går forbi fugl som støkkes av dommer. En storlått hund som idag får slike belastninger i fuglearbeidet at den ikke kan settes høyere en til 3. AK.

AK-parti II.

Dommere:

T. Aarak.

I. Sakariassen.

ES. Skinnrabbens WESI.

Reg. nr.: N 1405/77.

Far: Porat P. av Ekeböck.

Mor: Ch: Windfjellets Wanja.

Eier/fører: Steinar Bertnsen.

Wesi går et fornuftig søk i delvis skoglendt terreng. God fart og pen flytende aksjon. God kontakt og appell. God utnyttelse av vind og terreng. Fast stand, reiser djervt og presis på ordre, helt rolig i oppflukt og skudd. Utreder bra.

I 2. slipp fortsetter Wesi samme søk. Stand, djerv reisning på ordre og tar rype som ikke kommer seg opp. Fører skyter og Wesi er rolig.

I siste slipp faller Wesi noe av når det gjelder fart og utslag. Anses ferdigbedømt. 3. AK.

P. Dierbmesvarre PEELE.

Reg. nr.: N 9486/74.

Far: Bogas Tiro.

Mor: Dvergbjørkens Peggy.

Eier/fører: Halle J. Nilsen.

Peele går et jevnt godt søk i bra fart og stil. Forsvinner straks etter slipp ned i bjørkeli hvor han markerer flere ganger. Fugl går opp, Peele rolig i oppflukt og skudd. Senere fast stand, reiser villig og persist på ordre, rolig i oppflukt og skudd. Utreder bra.

I annet slipp fortsetter Peele i god fart, men større bredde i søket er ønskelig. Fugl i slippet.

I siste slipp dabber søket av, Peele går noe rettlinjert og slår ofte inn til fører. Friskner noe til på slutten av slippet. 3. Ak.

AK-parti III. Dommer: Kjell Hansen.

ES. JANCO.

Janco går et stort velanlagt søk i fin stil god fart og aksjon. Dekker terrenget i store brede slag. Kontakt og apell i orden.

2. slipp viser Janco fortsatt stor

jaktlyst. Finnes i stand i tett bjørkeskog. Fugl letter når fører kommer til. Janco er noe urolig når fører skyter, men roes på tilrop. 3. AK.

VK-parti.

Dommere:

R. Johansson

A. Dulin.

P. Audes AURA. Reg. nr.: 8522/77.

Far: Br.Ch. Riff.

Mor: Jamtens Way.

Eier: Eli og Torgeir Aarak.

Fører: Torgeir Aarak.

Mot Conni. Går meget effektivt i god fart og fin stil, utnytter vind og terreng godt i god kontakt med fører.

Mor Conny. Samme gode søk, med flytende fin stil, fugl i slippet.

Mot Diba. Arbeider intenst på fugl sammen med makker. Stand noe foran. Rolig i oppflukt og skudd. Ny nærstand. Tar kylling som ikke vil lette. Stand på ny. Reiser villig, rolig i oppflukt og får felt fugl. Apporterer korrekt. Aura foran Diba.

Mor Kaisa: Går nu meget overbevisende. En hund av meget stort format. Fast stand. Fugl går opp når fører kommer til absolutt rolig i oppflukt og

skudd. En meget fortjent 1. VK. m/CK.

IS. Nubch. Vestheias AISA. Reg. nr.: N 8599/71.

Far: Vinsrens Kim.

Mor: Holmes Betty.

Eier/fører: Torgeir Aarak.

Mot Rasla. Går stort og effektivt i medvindsøk i god kontakt. Over Rasla.

Mot Diba. Samme gode søk og utnytter vind og terreng maksimalt. Stand. Reiser villig. Helt rolig i oppflukt og får felt fugl. Korrekt apport og avlevering. Utreder effektivt. Forholder seg rolig for fulg som flyr over fra makkers stand. Over Diba.

Mot Aura. Går fortsatt overbevisende, men kommer ikke mer for fugl. 2. VK.

SV. Rauhammerens DIBA. Reg. nr.: 15339/75.

Far: Lasso v.d. Rommelsburg.

Mor: Myrteigens Pepp.

Eier/fører: Svein Stenshorne.

Fra høyre : Torgeir Aarak med sin I. S. Br. ch. Vestheias Aisa som vant 1. VK., P. Audes Aura 2. VK, eier Torgeir Aarak, og Svein Stenshorne med sin SV. Diba, 3. VK.

Dyp konsentrasjon etter lunsj. Hans Kr. Sørensen og Katja.

Mot Frikk. Går stort og effektivt i god fart og aksjon. Støkker enkeltfugl, respekterer, utreder på kommando.

Mot Aisa. Samme gode søk. Stand. Reiser villig. Rolig i oppflukt og skudd. Ikke felling. Utreder meget villig som resulterer i ny stand. Villig reising, rolig i oppflukt og får felt fugl. Apporterer korrekt.

Mot Aura: Begge arbeider intenst på samme fugl. Stand på samme fugl som makker, men noe bak og tilside. Rolig i oppflukt og for felt fugl for makker. 3. VK.

Ringvassøyp prøven 11. og 12. oktober 1980.

THK's Fuglehundgruppe holdt tradisjonen tro, også i år en såkalt seinprøve ved Skogsfjordvatn på Ringvassøy. En lang og varm høst uten snø, hadde nok gjort sitt til at når fuglen (rypa) hadde skiftet fjær, satt den løst i mellom brunt ris og lyng. Forholdene var med andre ord veldig vanskelige, og når rypa i tillegg opptrådte i store flokker, ble det langt mellom premieringene. Ja, det ble faktisk ingen av de 47 startende hundene som klarte å prestere et slikt fuglearbeid at det holdt til premiering. Med fint, klart vær hele tiden, må vel konklusjonen bli som så mange ganger før: vi hadde jo tross alt to fine dager i fjellet.

Prøvelederen.

Varangerprøven

Varangerprøven ble avviklet den 6. og 7. september med 50 deltagende hunder. dette er den største deltagelsen prøven har hatt til nå. Det mest gledelige er at flere og flere «nybegynnere» fra distriktet har kommet til, noe som etter hvert kan være med å skape et bedre hundemiljø i distriktet.

De engelske setterne var absolutt i flertall, men de aller fleste rasene var representert.

2 AK og 1 UK parti gikk lørdag med varmt, stille vær og ikke de beste vittringsforhold. Dette førte d OGSÅ TIL LAV PREMIERINGS PROSENT. Forholdene rettet seg noen hakk til søndag og en fant rimelig med fugl i UK og VK.

De premierte hunder ble.

UK-PARTI.

Sagaåsens WERO. Reg. nr.: 8757/79.

Far: Blåmyras NICO.

Mor: Åsheimens KATHE.

Eier/fører: Arnt Korneliussen, Alta.

1. UK.

KIM. Reg. nr.: 7040/79.

Far: RIPPY.

Mor: Altegeinos PIROTA.

Eier/fører: Kjell Inge Skjerveggen, Vadsø. 2 UK.

Rocos RICOH. Reg. nr.: 5816/79.

Far: Knallbakkens JENKI.

Mor: Bennfloens RAYA.

Eier/fører Paul Anton Hermo, Hammerfest. 3. UK.

Bjørklund BALETT. Reg. nr.: 4748/79.

Far: Pålmalens GO ON DART.

Mor: Bjøldunds SVARTE.

Eier/fører: Einar Holmvik, Verdal.

3. UK.

AK-PARTI.

KITT. Reg.nr.: 14853/76.

Far: Sannafi PEIK.

Mor: HEIDI.

Eier/fører: Reidar Olaussen, Elvebakken. 2. AK.

FRØYA. Reg. nr.: 8819/79.

Far: Rippy.

Mor: ZENTA.

Eier/fører Hallgeir Halvari, Nyborg. 3. AK.

Fegirbakkens FURØY II. Reg. nr.: 7551/78.

Far: Parat P. Av Ekeback.

Mor: DIVA.

Eier/fører Henning Brinckmann, Trondheim. 3. AK.

VK-PARTI.

TINA. Reg. nr.: 2639/75.

Far: Sennafj. PEIK.

Mor: HEIDI.

Eier/fører: Odd Uglebakken, Alta. 1. VK.

CÆSAR. reg. nr.: 9040/77.

Far:: Karras.

Mor: Estenåsens FRIGG.

Eier/fører: Kåre B. Andreassen., Vadsø. 2. VK.

ØYSTEIN OVERREIN

Høstbestand og produksjon hos lirype

I forrige nummer av Fuglehund i Nord redegjorde jeg for noen av de erfaringer som er høstet vedrørende registreringer av hekkebestander av lirype. Denne artikkelen vil omtale registreringer av høstbestander av lirype og produksjon.

1980 — et godt produksjonsår i Troms.

Vi nærmer oss slutten av året, rypejakta er over for sesongen for mange av oss — hvis vi da ikke hører til de som har fått øyenen opp for vinterjakta på ryer — og de fleste har gjort seg opp en mening om året vurdert som rypeår.

I Troms synes 1980 å gå over i historien som et år med variasjoner. Fra de ytre deler av fylket, øyene og kyststrøkene, ble det i år meldt om en fortsatt oppgang i hekkebestanden. Det var store, tidlig utklekkede kull og lite tap av egg og kyllinger. Det ryktes at det på sine steder har vært meget bra med fugl — men selvfølgelig er det også her varierende opplysninger. På innlandet synes derimot hekkebestanden av lirype i flere år å ha vært på et lavt nivå. På tross av god produksjon med jevnt over store, tidlig utviklede kull, var bestandstettheten i høst de fleste steder på indre strøk langt mindre enn i ytre strøk av fylket.

Hva er et godt rypeår?

Utsagn som godt rypeår, stor bestand, bunnår m.m. er basert på subjektivt jegerskjønn og gir ingen muligheter for sammenligninger av bestandsnivå i ulike områder og sikrere vurderinger av bestandssvingninger. I de senere år er det imidlertid blitt foretatt en del mer eller mindre nøyaktige registreringer av høstbestander av lirype her til lands. Disse er utført i regi av jeger- og fiskerforeninger, Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, hovedfagstudenter og andre «rypeforskere». Her i Troms har Bardu jeger- og fiskerforening foretatt registreringer av vår- og høstbestand av lirype i Altevannstraktene siden 1978. I år har i tillegg Målselv JFF og Øverbygd JFF satt i gang registreringer i egen regi i Dividalstraktene. Det ville vært ønskelig at flere fulgte opp slik at en på sikt fikk dekt de ulike regioner innen fylket.

Slike registreringer ville gi et verdifullt materiale til bruk i forvaltningsøyemed og viltforskning dersom de ble foretatt kontinuerlig, systematisk og etter de samme metoder og retningslinjer.

I denne sammenheng bør selvsagt også nevnes det store forskningsarbeide på ryer som er gjort ved Rypefarmen, Tromsø Universitet.

Registreringsmetodikk

Den metode for høstregistreringer som jeg selv har vært med og brukt i tre år og som jeg også henstiller til interesserte jeger- og fiskerforeninger (og andre) å bruke, er en metode kalt, «Linjetaksering med hund». Metoden går ut på at to mann med én hund i søk om gangen går gjennom terrenget etter en på forhånd fastlagt takseringslinje. For å bedre observasjonsmulighetene bør de to gå 20—40 m fra hverandre. På den måten vil de lettere oppdage og få telt alle individer dersom fugl støkes eller letter på langt hold. Hunden dirigeres til å dekke den terrengbredde som passer vedkommende hund best — f. eks. 100—150 m.

M.h.t. effektiviteten og tidsforbruket ved registreringen egner «gjennomsnittshunden» seg best. Vi er dårlig tjent med en storgått hund som i blant går utav hånd. Den godt dreserte hund med et jevnt og passe moderat søk (m.h.t. utslag), god terrengdekning og lett dirigerbart søk i god kontakt med fører er den idéelle hund for slik registreringsarbeid. Hvert takseringslag bør disponere to hunder slik at en kan skifte hund — f. eks. hver 1/2 time. På den måten sparer en hundene og har en uthvilt hund i søk til enhver tid.

Alle observasjoner som gjøres, noteres på på spesielle registrerings-skjema og plottes inn på kart. For at registreringen skal gi et representantivt bilde av totalområdets bestandstetthet/bestand, bør det gåes minst 50—60 km takseringslinje der alle terrengtyper (vegetasjonstyper) blir representert.

Hvilket tidspunkt bør velges

Tidspunktet for slike registreringer varierer, men jeg vil anbefale **21.—31. august** (eventuelt ei uke tidligere eller senere). Her må det bl. a. tas hensyn til

vær, annen bruk av området. rypenes adferd m. m.

Den absolutte båndtvangen opphører 21. august. For bruk av hund ved registreringene etter denne dato vil det derfor bare være nødvendig med tillatelse fra jaktrettsinnehaverne, brukerne og de havneberettigede i området. Er det utvidet båndtvang med hjemmel i buféloven, skal en ha dispensasjon fra lensmannen. Andre momenter som taler for registreringer på dette tidspunkt er:

1. Rypekullene er erfaringsmessig vanskeligere å lokalisere og totaltelle i juli/august. Underestimering av bestanden vil lett skje.
2. Kyllingene er godt utviklet og tåler hardere påkjenninger i slutten av august.
3. Motforestillingene fra andre brukere av utmark vil være færre etter at den generelle båndtvang har opphørt.
4. Senere på året og ut mot jaktstart vil ofte rypene begynne å flokke seg og streife mer omkring enn tidligere. Denne tendensen til flokking varierer fra år til år og sted til sted, men slike forhold gjør at ryperegistreringen lett blir tilfeldig. Nå kan riktignok kullene også i juli/august streife omkring i utrolig grad, men de fleste kullene må likevel antas å være mer stasjonære på denne tid enn senere

Noen resultater

I figur 1 er en del bestandstettheter fra registreringer av lirype presentert. Ved tolkning av disse resultatene må en være oppmerksom på at de skriver seg fra registreringer foretatt:

- a) 7 dels ved bruk av ulike metoder m.h.t. nøyaktighet, opplegg m.m.
- b) — til noe ulike tider på høsten.
- c) — av forskjellig mannskap og hunder
- d) i terreng av forskjellig art

e) — under ulike vær- og vitringsforhold m.m.

Figuren illustrerer klart at det er nivåforskjeller mellom områder og mellom de ulike år. Et av målene for dagens viltforskning er å finne ut hvorfor vi har variasjoner i bestandene og hva som kan gjøres for å få hevet produksjonen av rype i rypeterrengene våre. (Dette vil jeg ta opp i senere artikler).

Undersøkelser foretatt kontinuerlig over en årrekke gir oss en god pekepinn om områdets kvalitetsnivå som rypeterreng og svingningene i rypebestand og produksjon. Noen områder peker seg ut som gode produksjonsområder for lirype, andre har et jevnt over lavt bestandsnivå. I tillegg bør en merke seg at de sykliske svingninger i rypebestandene ikke er synkroner for de ulike områder. Topp- og bunnår inntreffer til ulik tid. Dette gjelder innen landsdeler, fylker og kanskje også innen større distrikter.

Produksjonsindeks

Et mål på årets produksjon av ryper er den såkalte **produksjonsindeksen** (ant. kyllinger pr. par voksne). Denne finnes enten ved slike registreringer som foran beskrevet, eller ved undersøkelser av innleverte rypevinger fra jegerne. Grovt sett regner en at en produksjonsindeks på 0—2 betegner et dårlig produksjonsår, 2—4 et middels

og over 4 — et godt produksjonsår for ryper.

Nederst på figur 1 er oppført produksjonsindekser for de respektive områder og år. For sammenligningskyld kan nevnes at produksjonsindeks fra Rypefarmens forsøksområde ved Skogsfjordvatn på Ringvassøya var 1,5 (1977), 5,7 (1978 — smågnagerår), 2,0 (1979 — krakk i smågnagerbestand) og 4,6(1980).

Viltforskningens produksjonsindeks beregnet ut fra innleverte vingepøver for 1979 i Troms var 1,3 for lirype og 1,4 for fjellrype. Totalt ble det sendt inn 412 vingepøver. Dette antallet bør vi bidra til å øke.

Derfor: — en henstilling til alle jegerne: Gå over alle ryper dere har liggende i fryseboksen eller hengende på veggen. **Skjær av de tre ytterste stive vingefjær** av én ving fra hver rype slik at fjærene henger sammen. Hold fjell- og lirypevinger adskilt. Notér art, fellingsstidspunkt, sted og fellingskommune og send vingepøvene til **Viltforskningen, DVF, Elgesetergt. 10, 7000 Trondheim.**

Dere bidrar dermed til at forskningen får et størst mulig materiale å vurdere produksjonen i rypebestandene på fra år til år innen de ulike fylker/landdeler. Denne undersøkelsen av rypeproduksjon har nå pågått kontinuerlig siden 1963.

**STEDETS
ØKONOMISENTER**

9510 — ELVEBAKKEN

Vi kjøper klær hos

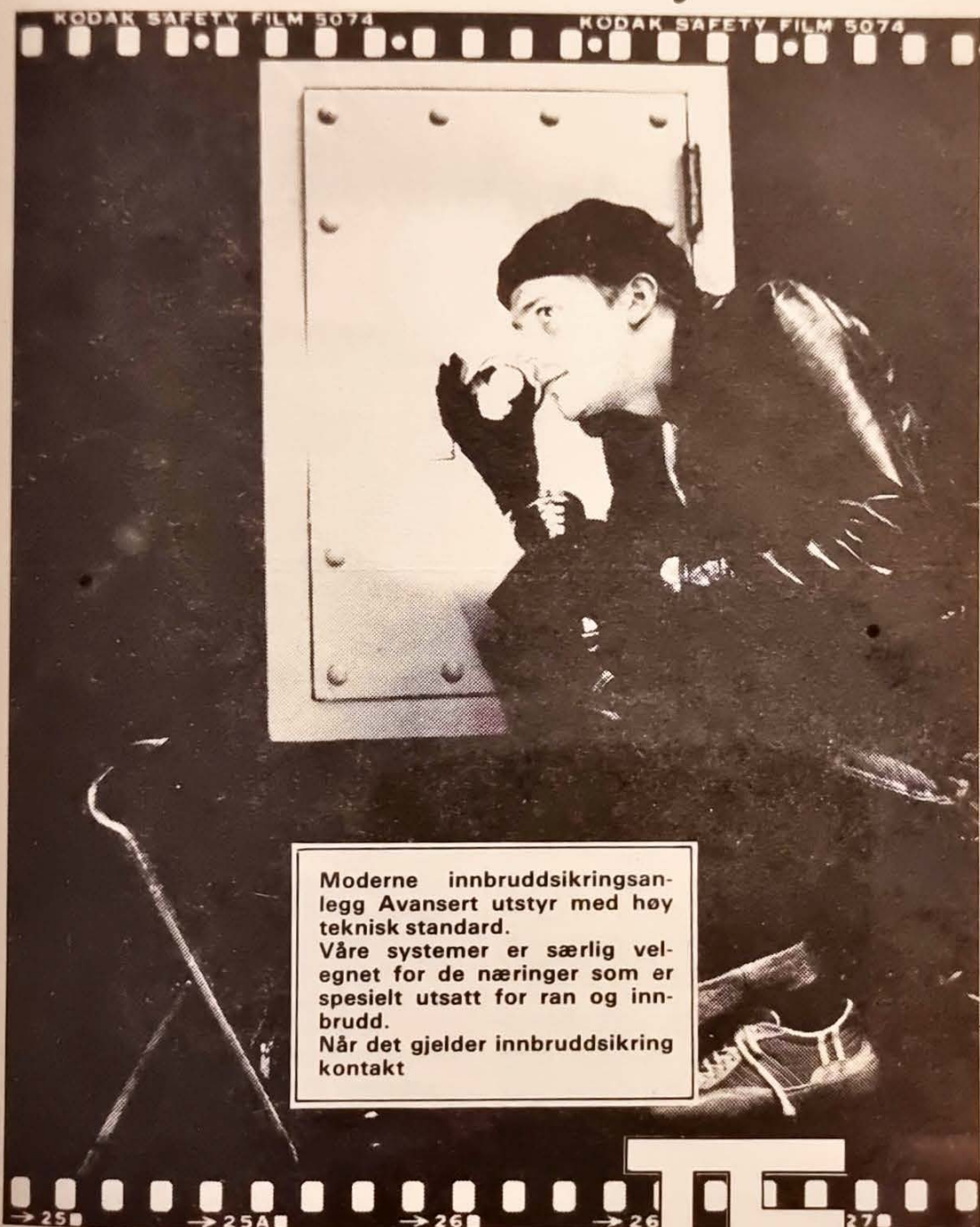

Bjarne Johannessen.

KONFEKSJON-MANUFAKTUR

9510 ELVEBAKKEN - Sentralb. (084) 37 111

Sikkerhet satt i system

Moderne innbruddsikringsanlegg Avansert utstyr med høy teknisk standard.

Våre systemer er særlig velegnet for de næringer som er spesielt utsatt for ran og innbrudd.

Når det gjelder innbruddsikring kontakt

A-S TELESYSTEMER

ET DATTERSELSKAP AV A.S ELEKTRISK BUREAU

Tlf. 083/81 804 - 80 570 Bjørn Svinsås

TS

Rapport fra Harstad Fuglehundklubb

Alle klubbene som arrangerer jaktprøver har merket den stadig stigning av deltakerantallet på våre prøver de senere år. Dette er selvsagt meget gledelig, men stiller større krav til terrengenes størrelse og antall dommere som nødvendigvis må i ilden.

På Melaaprøven i høst (23.—24. aug.) måtte vi for første gang dessverre melde avbud til en del deltakere. Dette til tross for at vi fikk satt opp tre AK-partier på lørdag og to UK-partier samt VK-parti på søndag. Det terreng vi kan benytte på Melaaheia kan vanskelig ta imot mer enn tre partier pr. dag og deltakerbegrensningen sier seg selv. På prøven deltok til sammen 69 hunder fordelt på de forskjellige partiene. I VK startet 12 hunder, hvorav tre svenske. Her var det som kjent innlagt landskamp mellom Nord-Sverige og Nord-Norge. Idéen bak landskampen kommer fra Odd-Steinar Marthinussen og vår svenske dommervenn Bror Heikkilä som begge høsten 1979 begynte å arbeide med saken. Våre svenske venner møtte med tre VK-hunder mens vi var blitt enige om å plukke våre kandidater fra de tre AK-partiene på lørdag. Selve konkurransen var lagt opp etter poengberegning, hvor hver hund kunne høste poeng fra 1 til 10 for jaktlyst-effekt/stilvind/terreng-samarbeidsvilje-viltfinnerevne og fuglebehandling. Svenskene vant nokså overlegent med hele

136 poeng mens vårt lag oppnådde 70 poeng.

De hundene som oppnådde flest poeng var følgende:

E. S. Rajdi 52 poeng Eier/fører: Fred Jonsson.

E. S. Risti 45 poeng. Eier/fører: Anders Dahlstrøm.

E. S. Minna 39 poeng. Eier/fører: Christer Karlsson.

E. S. Arrii 34 poeng. Eier/fører: Nils Johansen.

VK-dommere og landskampdommere var Leif Apelqvist og Odd Steinar Marthinussen.

Ellers var følgende dommere i aksjon: Per-Anton Berg, Henry Haldorsen, Arne Dulin, Magne Lindbäck, Lars Kr. Storvold, Per Skaland og Gunnar Storjord.

Som tidligere år kunne Melaaterrenget også i år presentere bra med fugl og de aller fleste hadde sine sjanser. Her følger kritikkene fra alle de hundene som ble premiert:

AK-parti: Mellaheia Øst.

Dommere: Per-Anton Berg og Henry Haldorsen.

E.S. Biena's Ponto. Reg. nr.: 12892/77 (Skarvatns Tarsan — Altegeinos Era).

Eier/fører: Arne Johansen.

Ponto starter i bra fart og kraftig aksjon, fin stil i store slag, ganske bra terrengdekning. Kontakt med fører god. Fortsetter i alle sine slipp i samme

fart og stil med utmerket terrengdekning. Vi ser kull lette og finner Ponto og makker i stand. Ponto utløser selvstendig, utreder raskt og går ut i søk og tar fast stand på kull. Reiser på ordre. Rolig i oppflukt og skudd. Gjenligger letter når fører kommer til. Ponto respekterer. En hund av meget stort format som i dag får sin velfortjent 1 pr. AK.

Prøvetid: 110 min.

I. S. Janka Reg. nr.: 11726/74.
(Valaskjalvs Ullr-Tina).

Eier/fører: Asbjørn Andersen.

Janka starter noe moderat med enkelte gode slag. Bra stil, god kontakt med fører. Utnytter vind og terreng bra i svak medvind. Trekker an mot bjørkekratt, markerer sterkt, slår tilbake og tar fast stand. Fugl letter når fører kommer til. Janka er noe urolig i oppflukt og skudd. Roes av fører. Går seg noe opp i annet slipp. 2 pr. AK.

Prøvetid: 30 min.

P. Tegews Maoritz.

Reg. nr.: S-35799/76.

(Sasking Mao-Tegews Duenna).

Eier/fører: Lars Kvalheim.

Maoritz går i god fart, fin stil og kraftig aksjon. Dekker terrenget meget godt i god kontakt med fører. Går som før i annet slipp. Sekunderer makker. I tredje slipp fast stand, reiser noe forsiktig. Helt rolig i oppflukt og skudd. 2. pr. AK.

Prøvetid: 75 min.

AK-parti: Melaaheia Keipen.

Dommere: Leif Apelqvist og Arne Dulin.

E.S. Lapphaugens B. Chico.

Reg.nr.: 11962/78.

(Grouse Ridge Hawk-Toya).

Eier/fører: Kjell A. Myhra.

God fart i bra stil. Dekker et vindstille terreng noenlunde bra, men for mye stikksøking. Stand meldes — Chico løser ut — ingen fugl. 2.slipp. Stør-

re format over søket. Tar stand — reising kommanderes. Taper kontakt — ny stand. Reiser — ro i oppflukt og skudd. 3. slipp. Fortsetter i stor stil. Får stand, men går fram og støter. Noenlunde rolig på førers tilrop 3 pr. AK.

Prøvetid 55 min:

E. S. Kvernbyggens Zanta. Reg.nr.: 4750/76.

(Dunfjellets Zanto-Bennfloens Silva).

Eier/fører: Carl Fosse.

Arbeidssomt, men noe trangt søk. God, men for nær kontakt med fører. Går seg noe opp i 2. slipp. I 3. slipp fast stand. Meget treg på reisingensordre. Helt rolig i oppflukt og skudd. 3 pr. AK.

Prøvetid: 45 min.

E. S. Fuglestiens Arrii. Reg.nr. 15127/72.

(Ch. Bjordalens Faun — Fuglestiens Leika).

Eier/fører: Nils Johansen.

God fart i fin stil med dekning av mye terreng. God kontakt. Rype går opp. Arrii i bevegelse — kommer tilbake i krattet sammen med makker. Ny rype letter. Tar senere stand. Avanserer til ny stand. Fører tramper opp rypene. Arrii rolig i oppflykt og skudd. 2. slipp av samme store format. 3. slipp. Ditto. Viser så rapport. Under oppgang av fuglen støtes denne. Rolig. På ordre om utredning går 4 fugl opp. Rolig i oppflukt og skudd. I 4. slipp viser så ny rapport. Går ned til fugl som støtes. Rolig i oppflukt og skudd. 2 pr. AK.

Prøvetid: 70 min.

E. S. Kitt. Reg.nr.: 14853/76.

(Sønnafjellets Peik-Heidi).

Eier/fører: Reidar Olaussen.

Arbeidssomt, godt søk i god fart og stil. Dekker terrenget tilfredsstillende. God kontakt. Antrekkstand som mel-

des. Avanserer på kommando. Løser ut uten resultat, men går umiddelbart i ny stand med omgående oppflukt av fugl. Skudd. Delvis rolig oppflukten. 2. slipp. Samme søk og format. 3. slipp. Ditto. Stand. Makker går opp — stjeler standen og setter opp singel fugl. Kitt rolig i skuddet. I sitt 4. slipp ny stand på nærliggende fugl og hvor Kitt er nokså urolig ved oppflukt og skudd. 3 Pr. AK.

Prøvetid: 60 min.

AK-parti. Melaahaia vest.
Dommere: Magne Lindbäck.

P. Black Luckys Caio.

(Edo del Bocia — Black Luckys Lola).

Eier/fører: Harald Jan Edvinsen.

Caio legger opp til et praktfullt kraftig søk i stor fart, vakker stil. God utnyttelse av vind og terreng. God kontakt. Umiddelbart etter slipp forsvinner Caio inn i tett skog. Fugl sees lette i området. I senere slipp går Caio glimrende. Stand i tredje slipp. Har vanskeligheter med lokaliseringen av en enkeltrype som makker støkker. Caio er rolig. Senere fast stand, har noe problemer med lokaliseringen. Fugl går opp og Caio glir noen meter etter i oppflukt og skudd. Kom senere ikke for fugl med standsituasjon. 2 pr. AK.

Prøvetid: 35 min.

P. Larven II. Reg.nr.: N 13294/77.

(Perro de Punta- Tanja II).

Eier/fører: Bjørn Andreassen.

Går et noe trangt søk, men med enkelte gode slag. Dekker det terreng den går over godt. God kontakt med fører. Samme søk i andre og senere slipp. Stand, rype går opp når fører kommer fram. Rोलig i oppflukt og skudd. 3 pr. AK.

Prøvetid: 65 min.

E.S Lapas Giro. Reg.nr.: 3435/78.

(Borkens Sisu-Tyra)

Eier/fører: Egil Børge Mikalsen.

Giro går et jaktmessig godt søk. Stilen skjemmes noe av en del stopp. Bra fart og aksjon. God kontakt med fører. Utnytter vind og terreng godt. I andre slipp fortsetter Giro med samme søk. Stand, går villig fram på kommando uten å presentere fugl. Senere ny stand, reiser friskt og glir noe etter i oppflukt, rolig i skuddet. 3. pr. AK.

UK-parti: Melaahaia Keipen.

Dommere: Lars Kr. Storvold og Per Skaland.

K. V. Kajsa. Reg.nr.: 4409/79.

(Ero — Kajsa).

Eier/fører: Per Erik Storjord.

Kajsa går stort og energisk. Fin aksjon, bruker vind og terreng meget fornuftig. Går godt i bredden. Er lydig og godt i hånd. Stand, reiser godt. Rोलig i oppflukt og skudd. Utreder greit. Arbeider hele tiden prima, men lykkes ikke mer å komme for fugle til tross for sjanser. En lovende hund. 2. pr. UK.

Prøvetid: 75 min.

VK-parti: Melaahaia Øst.

Dommere: Leif Apelqvist og Odd Steinar Marthinussen.

E. S. UCH. Rajdi. Reg.nr.: S 149/74.

(Rikstens Johnnie Walker-Østerlens Amie).

Eier/fører: Fred Jonsson.

1. **Rajdi mot Risti.** Går ut i stor fart, elegant stil såpass stort at det gir noen luker. Sterk markering, løser ut selvstendig.

2. **Rajdi mot Kaisa.** Går som før, fugl i slippet. Rajdi over Kaisa.

3. **Rajdi mot Connie.** Finnes i intens stand, løser ut, ny stand, lang avanse på springende fugl. Fugl går opp, rolig da skuddet går.

4. Rajdis prestasjoner gjør at hun tas ut til finale mot Connie. Hun tar innersvingen på makker og finner sin fugl, behandler denne korrekt og får 1 pr. VK.

P. UCh. Likkos Connie.

Reg.nr.: N 13477/76.

(Int. Ch. Oksby Fly-Trollhaugens Clou).

Eier/fører: Ole Mathisen.

1. **Connie mot Kaisa.** Prima fart og stil. Utnytter vind og terreng fornuftig. Connie over Kaisa.

2. **Connie mot Risti.** I åpent terreng går Connie som før, stor fart, stil og aksjon på topp.

3. **Connie mot Rajdi.** I makkers fuglesituasjon respekteres dette ikke. Roes på kommando.

4. **Connie mot Risti.** Finnes i intens stand, reiser djervt, rolig i oppflukt og skudd. Utreder villig. Connie over Risti.

5. P. g. a. Connies prestasjoner i dag taes hun ut for å gå finaleomgangen. Makker presenterer fugl foran Connie og hun får 2 pr. VK.

E. S. Østvangens Ami II. 7271/77.

(Pax P. av Ekebäck-Østvangens Assa).

Eier/fører: Karl Kr. Elde.

1. **Ami mot Tina.** God fart og prima aksjon, lett fin stil. Legger seg godt ut i terrenget, men noe ensidig som gir noen luker av og til. Ami over Tina.

3. **Ami mot Arrii.** Går som før, blir borte i tett kratt.

3. **Ami mot Minna.** I åpent terreng går ut i et stort eminent søk, markerer og løser ut.

4. **Ami mot Frikk.** Går som før. Ami over Frikk.

5. **Ami mot Frikk.** Stand, fugl letter i slippet, finner Ami rolig, senere stand, rolig i oppflukt og skudd.

6. **Ami mot Tina.** Kampen om 3. plass. Kom foran Tina på fugl som hun behandler korrekt. 3 pr. VK.

E. S. Tina 2639/75.

(Sønna fjellets Peik — Heidi).

Eier/fører: Odd Uglebakken.

Mot Ami. Moderat fart, noe tung aksjon, virker noe avhengig av fører

til sine tider og dette går ut over terrengdekningen. Tina under Ami.

2. **Tina mot Frikk.** Går fortsatt sitt rutinerete søk og dette gir resultat, fast stand, rolig i oppflukt og skudd. Tina over Frikk.

3. **Tina mot Minna.** Arbeider energisk i god kontakt.

4. **Tina mot Ami.** Kampen om 3. plass. Tina kommer ikke før fugl, noe makker gjør og saken er klar 4 pr. VK.

Med Hilsen

Harstad Fuglehundklubb

Mikal Stenhaug.

Ny champion

Pointer Tegews Maoritz reg. nr. S-35799/76. Eier: Lars Kvalheim, Berg 9020 Tromsdalen. Maoritz er etter SFUCH SFJCH Sasking Mao-SFUCH Tegews Duenna.

Jaktprøver/

2. AK Harstad 1978. 2. AK Harstad 1979.

2. AK Harstad 1980. 2. AK Altevann 1980.

1. AK/CK Senja 1980. 2. VK Senja 1980.

Utstillinger:

1. AK - 1. VK-Cert. - 1. BIR - 1. BIG. Polar Cup, Tromsø 1980.

1. AK - 1. VK - Cert - CACIB - 1. BIR - 2. BIG, N.K.K. Tromsø 1979.

1. AK - 1. VK - Cert - 1. BIR - 2. BIG, Harstad 1979.

Navnskilt til hund

(påbudt med lov) med feste-ring av stål. 1 skilt kr. 10, deretter kr. 7 pr. stk. Skriv bak på talongen (giro 3 62 84 19) tekst som skal graveres - tlf. - nr. eller navn og adresse.

J. Tveitan, 1911 Flateby
tlf. (02) 92 84 50 e. 12.00.

**NORD NORSK
INTERIØR-ENGROS**
har skiftet navn og heter nå

nigas

**I tillegg til våre interiør- og
miljøvarer er vi forhandler i
Nord-Troms for
NORGAS verne divisjon**

Skuteng brannvern
Halon-co² anlegg
Katastrofeberedskap
Oljevernutstyr
AGA pustevern
Personlig verneutstyr
Sveisevern
Skiltprogram

Salg
Service
Prosjektering av varslings-
og slukningsanlegg
Instruksjon/oppbygging
av industribrannvern
Mobilt serviceverksted
Repr. for Unoco-Unitor

nigas

Tlf. 083. 84614
Strandgata 5-7
Postboks 197
9001 Tromsø

Sennalandprøven 1980

Det er vel få steder som kan oppvise maken til jaktprøveterrang for fuglehunder som Sennalandet. Her kan du faktisk åpne bildøra, og la første slipp gå direkte. Og før noen flyer, — rundt hele horisonten ser du rypeterrang bølge seg og riktig innby til innsats for storgående hunder med tæl og innsatsvilje. Jeg må være enig med dommeren A. Forfang (NKK rep.) som dømte prøven, da han sa at maken til områder hadde han aldri sett.

Det er jo etterhvert blitt kjent også utenfor Vest-Finnmark Fuglehundklubbs rekke at vi har storgående hunder i klubben, — et faktum som av og til slår ut på minussiden når våre VK-hunder, (det begynner å bli noen etterhvert) deltar på prøvesteder hvor det ikke er så langt til horisonten. «Ble borte etter 3 sekunder i første slipp. Ble funnet i stand i nabokommunen. Må derfor utgå», er en ikke ukjent kritikk. Hvorvidt Sennalandets storslagenhet skal ta hele skylden for dette er vel kanskje å gå for langt, bokstavelig talt.

På forhånd visste vi at rypebestanden var god på Sennalandet i år, så det var med store forhåpninger deltakerne stilte opp. Spesielt var det mange håpefulle unghundeiere som for sitt indre øye så sin (mer eller mindre) veldresserte pode i stilfull stand foran store rypekull. 1. UK med inngangsbillett til Norsk Derby på Kongsvold lå allerede i lomma. Hva de samme her-

rer så for seg i sitt indre, og hva de tenkte og sa for seg selv på hjemveien, vites dessverre ikke, — men man kan jo tenke seg det, — tilnærmelsesvis.

Og rypene de var der. Det var ikke gått lenge før vi fikk se en unghund i stilfull stand nede i en myrkant, — så lenge det varte. Her fikk vi se kar som kunne reise. Det var ikke nødvendig med noen ordre, nei dette kunne han sjøl. Opp med fuyglene så duna og fjæra føyk, og avgårde med de så langt som overhode mulig. Det var godtå ha en hjelpsom makker her, så fikk man skikkelig fart på dundottene. Beklageligvis kan ikke førerens tilrop gjengis her, men det var mye eder og galle som ble utløst. Ja, ja, en gang er ingen gang, som dommerne kommenterte trøstende. Det var fortsatt håp, og dagen var fortsatt ung.

Å følge unghundene på jaktprøver er vel det som gir de morsomste minner, — her kan alt skje. Fra det mest utstyrlige fandanivolske, til det perfekte hvor alt klaffer. Så også denne gang, med et Sennaland i all sin prakt, ryper nok til alle (for mange for noen) og med prøvepartier som gjorde det helt klart at dette var moro uansett premiegrad.

Dette er vel noe som særpreger våre prøver her oppe i nord. Alt foregår i en kameratslig tone, hvor man holder seg på et såpass behagelig konkurransenivå at man kan tillate seg en fleip eller to, og hvor ting ikke blir tatt mer alvorlig enn at man viser god sportslig opptreden og «fair play». La

oss fortsatt koste på oss denne innstillingen. Da tror jeg vi kan beholde det miljøet vi nå har i fremtiden også.

I alt stilte det 21 hunder i AK, 17 i UK og et VK-parti på 6.

Roger Halvari begynner etter hvert å bli en ikke ukjent figur på premielistene. Denne gang maktet han å føre ES Frøya til topps i AK, og tok grovt for seg i pokalhaugen.

Av unghundene var det pointeren Lord Zorro som var så uforskammet å vise hele ES-flokken halen, ved likegodt å ta 1 UK. (Det kom vel av at han var den eneste som ikke var påmeldt Norsk Derby?)

I VK-partiet skulle kampen til slutt stå mellom ES Tina til Odd Uglebakken og ES Ponto til Arne Johansen. Denne gangen var det Ponto som var raskest på fuglen, og som dermed tok sin første VK-seier. Gratulerer Arne, det var fortjent.

Skal man komme med noen ønsker til slutt, må det være at vi gjerne så flere deltakere fra våre nabofylker her oppe på Sennalandprøven. Det tror jeg ikke dere vil angre på.

Velkommen skal dere være.

Knut Kjeldsberg, VFFK.

UK

Dommere: Hugo Rønning, Roger Halvari.

P Hunterfield Lord ZORRO.

Far: P. Malmens Go-On Dart.

Mor: Jämtens V-Lucky.

Eier/fører: Knut Kjeldsberg.

Utmerket fart og stil. Går et stort søk i motvind og utnytter terrenget og vinden godt. Er godt i hånd. Støkker fugl i god vind, og går etter. Kommer greit inn og er rolig, når makker forfølger resten av kullet. 2. slipp: Går fortsatt utmerket, og får et stort terreng med seg. Stand, fugl går opp før fører kommer frem, er rolig i oppflukt og skudd. Støkker 2 fugl under utredning, er rolig. Stand på ny for enkeltfulg, reiser

villig, og er rolig i oppflukt, det skytes ikke. Kort tid etter fast stand for enkelt fugl, reiser kontant og er rolig i oppflukt og skudd. Får fortsatt gå og kommer ikke mer for fugl. 3. slipp: Holder stil og fart helt til slutt uten å komme mer for fulg. 1 pr. UK.

ES Saratua's PANTO.

Far: Njardarh. Blue Trico Tiger.

Mor: Ryheimens Myra.

Eier/fører: Bjørnar Hansen.

Går et bra søk i god stil og fart. Aksjonen er bra. Dekker terrenget godt, og utnytter vinden bra. Kontakt med fører er god. Ikke fugl i slippet. 2 slipp: Slår ut i et stort søk. Kort etter slipp fast stand, reiser villig og er rolig i oppflukt og skudd. Stand på nytt, fugl går opp, rolig i oppflukt og skudd. 3 slipp: Fortsatt godt søk, men har tendens til å markere småfugl. Det samme gjentar seg i slipp med ny makker. 3 pr. UK.

ES TARZAN.

Far: Skaravatn's Tarzan.

Mor: Zenta.

Eier/fører: Aksel Lundberg.

Går i bra fart og stil. Noe tung aksjon. Dekker terrenget bra. Stand, løser raskt ut, ingen fugl., utreder og søker videre. Etter makkers stand og støkk kommer Tarzan til og tar opp stort kull som den forfølger skarpt. Lar seg kalle inn. Forholder seg rolig når makker støkker fugl av samme kull.

2. slipp: Går seg godt opp. Stand for kull som den reiser villig på kommando. Rolig i oppflukt og skudd. Utreder villig og raskt.

3. slipp: Går bare bedre og bedre, men kommer ikke for fugl.

4. slipp: Dabber noe av i et siste slipp. 2 pr UK.

UK

Dommer: Hugo Rønning.

ES FALK SCOTT

Far: Rex.

Mor: Kråssådalen's Guri.

Eier/fører: Magne Lindbæck.

Stor fart og vakker stil. Meget god aksjon. Utnytter vind og terreng meget godt. Vakker stand, makker sekunder først, men tar dretter opp 3 fugl, Scott utreder raskt, tar ny stand, avanserer villig på åpen slette, mister foten, slår ned i kull på kommando. Skudd. Scott forholder seg rolig på kommando. Er kort tid etter rolig når makker støkker fugl.

2. slipp: Fortsatt utmerket søk. Kommer i fugl som støkkes og Scott går en del etter. Stand, reiser og er litt urolig i oppflukt. Går senere etter enkeltfugl som støkkes av fører og dommer.

3. slipp: Går fortsatt stort. På slutten av slippet forfølger den fugl som støkkes av makker. 2 pr. UK.

ES ROCOS RICOH.

Far: Knallbekkens Jenki.

Mor: Bennfloens Raya.

Eier/fører: Paul Anton Hermo.

Meget god fart og stil. God aksjon. Har et vidt og dekkende søk under gode vind og terrengforhold.

2. slipp: Fortsatt godt søk. Støkker flere fugl sammen med makker og er rolig. Senere stand for enkeltfugl, reiser villig, det skytes og Richo er litt urolig, men roer seg fort på kommando.

3. slipp: Går fortsatt godt, og får stort terreng med seg. Fast stand, meget villig til å avansere. Ikke resultat.

4. slipp: Går fortsatt godt. Stand, avanserer greit. På ny stand, avanserer uten resultat. Støkker kort tid etter 3 fugl, og er rolig i oppflukt. Fører skyter. 2. pr. UK.

ES Biena's PONTO.

Far: Skarvatn's Tarsan.

Mor: Altegeinos Era.

Eier/fører: Arne Johansen.

Ponto mot Heidi. Stort vidt søk i meget god fart. Noe usikker stand, utreder uten resultat. Ponto mot Tina. Ponto tar like etter slipp stand langt unna fører. Avanserer villig og reiser djervt. Rolid i oppflukt og skudd. Tina og Ponto a poeng. Ponto mot Rex. Går godt og fornuftig. Begge hunder går forbi nyslått fugl under vanskelige forhold. Ponto mot Tina for å avgjøre rangering mellom de to premieringsmulige. Ponto tar stand i vierkratt, følger springende kull, reiser og er rolig i oppflukt og skudd. 1 VK.

ES TINA.

Far: Peik.

Mor: Heid.

Eier/fører: Odd Uglebakken.

Tina mot Raya. Begge går stort, men vel perifert. Tina med noe bedre kontakt. Begge forsvinner i tett kratt, — ryper letter uten at dommerne kan se hva som foregår. Tina mot Ponto. Begge drar inn i tett kratt. Ponto tar stand synlig for dommere, reiser villig. Rolid i oppflukt og skudd. Tina har selvstendig stand like ved. Fuglen har flyttet, og Tina løser ut og tar ny stand. Reiser villig, men fører unnlater å skyte. Heldigvis for han er det flere gjenliggere og på ny reising er Tina helt rolig i oppflukt og skudd. Ponto og Tina likt. Mot Wippy. Går stort. Dekker ikke helt terrenget. Stand uten resultat. Reder kvikt ut. Vakker stand. Reiser villig. Rolid. Siste slipp mot Ponto. Ponto får stand, Tina sekunder. Ponto går foran. 2 VK.

AK

Dommer: Søren Haraldstad, Borg Moum.

ES FRØYA.

Far: Rippy.

Mor: Zenta.

Eier: Halgeir Halvari.

Fører: Roger Halvari.

Utmerket fart og stil, vel planlagt søk med god terrengdekning. God kontakt. Fortsetter sitt gode søk. Fast stand, reiser kontant på ordre. Ro i oppflukt og skudd. Rask systematisk utredning. Et prima fuglearbeid. Fortsetter i senere slipp store gjennomførte søk. En utmerket hund som i dag får sin fortjente 1 pr. AK.
Prøvetid: 95 min.

ES KITT.

Far: Sønnafjellets Peik.
Mor: Heide.
Eier/fører: Reidar Olaussen.

Kitt starter i stor fart, pen stil og godt driv et utmerket søk med god utnyttelse av vinden. Fortsetter andre slipp sitt gode søk. Holdt fart og stil i alle slipp. Fast stand, avanserer på ordre, utreder uten resultat. Senere fast stand i høye vier. Reiser på kommando spredt kull. Ro i oppflukt og skudd. Utreder korrekt. Kitt er en stor hund som på grunn av små urenheter ved fuglebehandlingen kun får 2 pr. AK.

P BALDER.

Far: Pingo.
Mor: Mona.
Eier/fører: Knut Kjeldsberg.

Balder går i god fart et fornuftig søk med lett pen stil. Dekker anvist terreng. Vakker sekundering. Reiser fugl på ordre etter at makker ikke reiser. Ro i oppflukt og skudd. I annet slipp fikk Balder stand. Lang, noe treg avanse og utredning i kronglete vier. Ro i oppflukt og skudd. 3 pr. AK

KV JANKA.

Far: Ståvi Snøgg.
Mor: Taige.
Eier/fører: Alfred Ørjebu.

God fart, pen stil og god dekning av anvist terreng. Godt medvindsøk med bra dybde. Samme søk i annet slipp. Stand, fugl letter da fører kommer til. Rolig i oppflukt og skudd. Senere fast stand, løser selvstendig ut. Går ut i

søk. Kommer ikke mer for fugl og får 3 pr. AK.

AK

Dommere: John Simonsen, Arne Forfang.

ES SUSI.

Far: Tim II.
Mor: Heia.
Eier/fører: Henry Mikalsen.

Bra fart og stil. Støkker i bra vind. Kunne ha vist større beherskelse. Stand, går djervt på. Ikke helt patent i oppflukt, og skudd. Utreder og under dette ny, kort stand. Ikke reising, men er nå rolig i oppflukt og skudd. 3 pr. AK.

ES Steinrøysas TINK.

Far: Myrteigens Jeppe.
Mor: Steinrøysas Britta.
Eier/fører: Terje Pedersen.

Godt søk i god fart. God stil. Går opp i vinden. Markerer først. Tar etterpå stand for kull som har gått unna. Går en kronglet fot og spikrer kullet. Villig og kvikk reising. Rolig i oppflukt og skudd. I neste slipp er ikke søket av samme format som tidligere. 2 pr. AK.

E.S. Binas Ponto. Eier og fører Arne Johansen. 1. VK.

Fabermarkiser skreddersyes av fagfolk

Derfor blir en Fabermarkise tilpasset ditt vindu.
Fabermarkisene har ekstra solide støttearmer.
Kontakt oss for å få vite mer om Fabermarkisene
og Fabers dukprogram.

GARDINER & UTSTYR

REIDULF JENSSEN

**Markiser - Persiener - Rullegardiner - Scenerigging
Blendingsanlegg - Gardinopphengsystemer**

*Postadresse: Boks 843, 9001 Tromsø
Kontor/verksted: Tromsøysundveien 38
Telefon: (083) 35 402*

Rapport fra Senjapróven 1980

Senja Hundeklubb arrangerte jaktprøve den 13. og 14. september.

Etter at klubben har ligget i «dødvannet» i flere år og at vi forrige år måtte avlyse prøven i 12. time på grunn av glipp fra Skogforvaltningen, var vi usikker hvordan deltakelsen ville bli.

Skepsisen var ubegrunnet. Vi fikk deltakere nok.

Dommere ved prøven var O. A. Berg, Bjørn Høylo, Hans Kr. Sørensen og Arild Lorentsen som settedommer.

Lørdag morgen i lettskyet vær dro et UK parti og et blandet UK -AK parti til Svanelvdalen. UK partiet hadde fått tildelt Daumannsfjell—Helledalen sør og deler av Sørlifjell. AK/UK partiet skulle gå i Langnesen, Helledalen nord.

Terrengene viste seg og være godt besatt med fugl. Slik at alle hunder hadde sjanse på å få vise fuglbehandling. Noen tok vel vare på sjansene, mens andre rampet seg ut på en eller annen måte. Slik vil det alltid være i hundesporten.

De premierte må nevnes. Tegews Maoritz eier/fører Lars Kvalheim fikk sin første 1. AKm CK. Maoritz er etter Br. ch. Sasking Mao—Tegews Duenna. Med sin 1. AK ble Maoritz Uch. Han fikk aksje i Tromsbankens vandrepr. Den andre som ble premiært i AK var Kongstorps Ben Ricco eier/fører Arve Varpe. Ben Ricco fikk 2. AK.

I UK partiet fikk vi se mange loven- de emner. Her var det stor-gangere som tok hele Daumannsfjellet i søket.

Østerlens Silva eier/fører Helge

Sørli åpnet kalaset med stand på helt nyslått fugl. Reiste og var komplett rolig i oppflukt og skudd. Hun holdt koken utover dagen og fikk sin 1. UK.

Teff eier/fører Lars Kvalheim fikk sin 1 UK. Og da Sørli var reist hjem på lørdag, ble Teff dermed beste hund i UK. og fikk aksje i Tromsbankens vandrepremie. Teff fikk også Norsk Pointer Klubs spesialpr. til beste hund i UK.

Devdisvarres Kim, eier Arild Lorentsen, fører Vigdis Lorentsen er en lovende unghund. Han har to ganger tidligere i år blitt premiært og fikk sin tredje premiering med 3 UK. Det var trivelig og registrere en fører av det «svake» kjønn. Dette håper vi og få se mer til i ettertiden. Vigdis gjorde sin oppgave godt. Hun kusket Kim og hadde han stort sett hele tiden under kontroll. Hva som egentlig skjedde med Vigdis i et av slippene er for noen enda usikkert. Kim ble borte. Vigdis og en av dommerne går for å lete da vi tror Kim står. De blir lenge. Plutselig hører vi et «rama» skrik fra Vigdis. Det går et støkk gjennom oss. Har virkelig dommeren forgrepet seg. Vi venter i spenning. Etter en stund kommer alle tilbake. Kim også. Vi spør forsiktig Vigdis hvorfor hun skrek. «Det var bare Kim som reiste ei rype og gikk etter». Vi puster lettet.

Engelsksetter Taiga til Johan Chr. Mehus gjorde sine saker så bra at det ble 3 UK for prestasjonen.

Søndag gikk VK partiet i Helledalen/Daumannsfjell. Partiet var lite,

Fra vinnerklassen på Senja høst 1980.
 Fra venstre:
 Lars Kvalheim med Tegews Maoritz 2. VK.
 Dommer Høylo,
 Per A. Berg med Kaisa 1. VK.,
 dommer Berg.

bare 5 hunder. Dermed er premielisten klar. 1 VK Kaisa, 2 VK Maoritz:

Jegermiddagen med premieutdeling var på Finnsnes Hotell. En trivelig sammenkomst med god mat, bra med premier og mye hundepprat.

UK-PARTI:

TEFF. Reg nr.: 14391/79.

Far: Vestergyllens FRIKK

Mor: BELLA.

Eier/fører: Lars Kvalheim.

Teff går et godt søk i god fart og fin stil, dekker det anviste terreng godt og holder god kontakt med sin fører. Fast stand reiser friskt, forholder seg rolig under oppflukt og skudd. Fortsetter i annet slipp sitt gode søk. I senere slipp går Teff fortsatt godt, men kom ikke mer for fugl. En meget lovende unghund. 1. UK.

P Devdisvarres KIM. Reg. nr.: 15474/79.

Far: Black Lukys Smiling.

Mor: Kaisa.

Eier: Arild Lorentsen.

Fører: Vigdis Lorentsen.

Kim går i stor fart og fin stil. Dekker et stort terreng og utnytter vind og terreng meget godt.

2. slipp. Kim dabber noe av og viser ikke den interesse som i 1. slipp. Flere stander på løpende stegg som Kim ikke klarer å spikre. Støkkes av makker. Ny stand. Reiser villig men fører skyter ikke. Roes på kommando. Stand reiser noe tregt. Rype går opp. Det skytes — og Kim roer seg fint. 3. UK.

AK-PARTI

p Tegews MAORITZ. Reg. nr.:

Far: Saking Mao.

Mor: Tegews Duenna.

Eier/fører: Lars Kvalheim.

Maoritz går ut i et stort anlagt søk, dekker det anviste terreng på en utmerket måte i god kontakt med fører.

2. slipp. Går også nå meget godt.

3. slipp. Maoritz går utmerket. Fast stand, helt rolig i oppflukt og skudd. Utreder greit. Ny stand, kontant reising, helt rolig i oppflukt og skudd. Ny stand for enkeltrype som løper unna og er helt rolig, det ble ikke skutt. En meget god viltfinner av meget stort format. 1. AK. x CK.

“BERRE EIN HUND”

Dessverre blir verdien av et hundeliv også i dag
vurdert slik som Per Sivles fortelling.

Vi er imidlertid av den mening at har man først hund,
så forjener den også behørlig pleie i form av fôr og stell.

HUNDEGODT er vårt tilbud til
din hund — en fôrblanding av høyverdige,
smakelige råvarer som inneholder
alle de næringsstoffer som hunden
trenger i sitt kosthold.

Passer til alle hunderaser fra de er
4 — 5 uker gamle.

Anbefales også for trekk- og jakthunder
Gis uten tilsetninger eller som
tilskudd til annet fôr.

HUNDEGODT + friskt vann
— sunt for hunden, lettvinnt for deg!

Felleskjøpet Trondheim

Avdelinger i: BODØ, LEKNES, SORTLAND, HARSTAD,
FINNSNES, TROMSØ, ALTA, TANA.

Pointervalper.

Etter avlsrådets anbefaling skal Black Luckys Demon (Mariebergs Garrik Br. Ch. Black Luckys Lola) parres med Ch. Likkos Connie (Int. Ch. Oksby Fly — Trollhaugens Clou).

Demon har følgende jaktprøvepremieringer: 2 ganger 1 UK. Nr. 3 i Derby 1974. 2 ganger 1. AK. Han er far til bl. a. Norsk Derbyvinner 1976, og til Svensk Derbyvinner 1978.

Conni har følgende jaktprøvepremieringer: 1. En gang 1. AK. 2 ganger 2. VK. 2. To ganger 1. VK. Valper ventes ca 10. januar 1981.

Kirsten og Ole Mathisen Boks 32 9372 Gibostad.

Norsk DERBY 81 arrangeres for stående fuglehunder under 24 mndr. pr. 1. november 1981.

Forhåndspåmelding til Norsk Derby 1981 sendes til:

Derbykomiteen 1981
v/ Kjell Ivar Andresen
3478 Nærsnes
innen 31. januar 1981.

Skriftlig anmeldelse (for hver enkelt hund) skal inneholde:

- Derbyhundens samt foreldrenes fulle navn og reg. nr. (reg. nr. kan eventuelt ettersendes).
- Derbyhundens fødselsår og dato, rase, kjønn og farge.
- Oppdretter samt eiers + eiernes navn og adresse.
- Eventuelt også førers navn.

Vanlig skjema kan benyttes.

Sammen med anmeldelsen sendes kontingenten kr. 125,- pr. hund v/sjekk eller til komiteens bankgirokonto-nummer 6001.21. 93443.

Det er ikke adgang til etteranmeldelse.

Kvalifiseringskrav til Norsk Derby er oppnådd 1. premie UK. Eiere av forhåndspåmeldte hunder vil etter fristens utløp få tilsendt sitt Derby-nummer sammen med en nærmere orientering om arrangementet.

Kjell Ivar Andresen
formann

Fredrik Aalerud

Helge Olsen

Rypeøya

Hadsel i april
Kjell A. Myhra

En engelsk turist med navnet Fredrik Metcalfe ga i 1856 ut ei bok om Norge på et forlag i London. Boka kalte han «The Oxoian in Norway» (En Oxfordmann i Norge). I denne boka fortalte han om Hadseløya som et ønskested for en rypejeger. Trolig var han her flere år. Det vi vet med sikkerhet er at han var her i 1854 og 1855 og at han da under jakta bodde på Melbu hovedgård. J. B. Barth som var her på gjesting i jakttida i 1856, skriver i boka si «Opptegnelser fra mit jegerliv», at han visste at der i de tre årene han hadde vært borte borte fra øya hadde vært et engelsk jaktlag der. De hadde gjort et fryktelig innhogg på rypeviltet, etter det folk kunne fortelle. Og han slo fast at det nå ikke fantes flere ryper på Hadseløya enn at han måtte nøye seg med og skyte det samme antall ryper som han før nedla uten hund. (Se rypeboka side 39). I det følgende leveres deler av det kapitel i Mr. Metcalfes bok som har interesse for oss.

Folket deroppe er meget stolte av øya, som de sier er meget smukk. Den er omtrent 1,5 norske mil i diameter, og det indre av øya er fylt av fjell av betydelig høyde, gjennomskåret av korte daler. Mellom fjellfoten og sjøen er det et bredt belte av jevne gresskledder voller, der man på mange steder dyrker bygg og poteter. Dette er den eneste bebyggede del av øya. Skjult bak fjell og åsrygger ligger atskillige vann, og fra disse kommer mange elver som snor seg fram gjennom klynger av

forkrøblet bjørk. Et mer høvelig terreng for skogrypa kan ikke finnes.

Det huset jeg bor i, er et av de beste (hovedgården på Melbu). Det har et malerisk beliggenhet, med fasade mot nordsiden av Lofotfjellene, som ligger der med snøkledde topper på andre siden av fjorden. Rundt gården er marker med dyrket eng og kornåkrer, og noen hundre meter bak gården er en bratt åsrygg, dekket av lavvokset einer og bjørk. Vår vertinne er enke. Hennes mann som var kjøpmann og godseier, druknet for noen år siden og hans lik ble ikke funnet. Han har 70 kyr på gården sin, og like mange småfe. Disse drives opp i marka eller til fjells hver morgen om sommeren. De har en stor beitemark, der gresset gror frodig i skyggen av bjørketrærne.

Den dobbelte oppgaven husfruen har, nemlig og være både handelsmann og godseier, krever så vidt jeg forstår, et langt større antall tjenere en om hun holdt seg bare til et yrke. Og dette er den store ulempe som disse kystboerne har, de må drive to slags virksomhet istedenfor en, for å holde det gående.

De tre døtrene Hilda, Kristine og Marie, har hver sin uke til og forestå gårdsstellet, noe de klarer beundringsverdig godt. Men de er heller ikke ukjent med hva vi kaller moderne dannelse, idet de har godt på skole i Bergen. De synger alle sammen godt og spiller på pianoet, et utmerket instrument av tysk fabrikat, og de er eksperter i å danse. Og samtidig som

der er noe myndig og selvbevisst over deres fremtreden, unnlater deres medfødte elskverdighet og gode humør aldri og gjøre selskapet med dem ualminnelig behagelig. Slike menneskelige egenskaper som ekte godhet, sunt skjønn og uaffektet enkelhet er av den aller største betydning. Når vi var utaset etter og ha gått på jakt hele dagen, var det en overraskende fornøyelse for oss på disse breddegrader, å kunne få gå inn i en bestestue og høre en enkel norsk folketone, følelsesfullt fremført, og få seg en svingom i valse-takt, eller iakta deres interesse når vi fortalte om eiendommelige engelske skikker. Når vi var ute på jakt kunne så mye som 40 ryper lette fra vidjebuskene som vokser langs bekkene, mens her og der sniper, som var nesten så store som rugder sprang frem fra breddene av bekkene og forsvant igjen i moltebærlyngen ikke langt borte. Der var et vann mitt inne på øye som hette Urvannet og ørreten her var kjent for sin styrke og leikelyst. Vannets beliggenhet er meget eiendommelig. Det ligger atskillig over havets nivå og like under en skarpt sagtakket fjellrygg, som omgir det på tre sider. Dette og andre ensomme tjern rundt omkring på øya er tilholdssteder for en masse ender som for øvrig mer enn en gang skaffet oss variasjon i vårt velfylte spiskammer. Ørreten tok fluen villig og gjorde slett ikke skam på sitt rykte. Skjønt jeg har tatt årreter i alle størrelser, og i forskjellige land, kan jeg trykt si at jeg ikke har vært borti noe som kommer opp mot fisken i Urvannet, når det gjelder styrke og spenstighet. En fisk på 1.5 kg. kjempet med meg meget utholdene i mange minutter, enda jeg hadde en sterk strang og godt fiskeutstyr. Breddene av disse vannene var tilholdssted for ravner og kråker, som tydde hit for å ete rypeegg de hadde rafset med seg. Mosen var bestrødd med en masse eggeskall. Men rypas farlige fiender er falken og

ørnen. Den sistnevnte hekker på noen utilgjengelige skrenter langt inne på øya. Sjelden gikk det en dag uten at vi så en hvitringet eller gyllen ørs, helst den førstnevnte. En eller to ganger når begge geværløpene var tømt mot ryper eller sniper, kunne en av disse herlige fuglene fly opp fra en tykning nær ved oss. Nå og da kunne de sveve over hodene på oss, lokket til av hundene, men alltid uten at haglene kunne gjøre dem noe.

Vi kunne høre dem pepre mot fjærkledningen, og ørnen kunne samtidig kveppe til litt, og så seile videre i rolig verdighet. På denne årstid er rypene deres viktigste føde, men ikke sjelden tar de en sau. Og for en kort tid siden viste de en uvanlig rovgriskhet. En dame gikk etter stradveien med en puddelhund, da en ørn slo ned på den og tok yndlingshunden vekk for hennes øyne. Antallet av ørner, særlig av dem med hvitt vell, som holder til på Lofotøyene, er utrolig stort. Fogden her, hvis gjestfrihet vi ofte nøt, fortalte meg at den våren (1855) hadde en bonde, jeg tror det var fra øya Røst, brakt han ikke mindre enn 60 par ørneklør, noe han fikk en belønning av 30 spesidaler for. Den måten de fanger disse fugler på er følgende.

En liten skorsteinsformet hytte blir laget, omtrent 5 fot høy. Tvers over åpningen er lagt en tykk stokk og man fester levninger av et dødt dyr til enden av denne. En eller to mann er skjult i hytta. Lokket av beite, setter ørnen seg på stokken og trekkes litt etter litt ned og blir tatt håndom, rommet der nede er altfor lite til at den kan få bruke vingene. Fogden fortalte meg at de få folkene som bodde der ute på de yterste Lofotøyene er ukjent med bruk av ildvåpen. På disse ytre øyene som er så utsatt for de sterke havvindene, er det stor mangel på tømmer. Furu er ikke og se, mens derimot denne den mest hardføre av alle trær bjørken

vokser her, forvrid og stivnet til i alle slags former..

Heldigvis for innbyggerne er tilgangen på torv uutømmelig. De sier denne brenner bedre enn ved. Mye land kunne imidlertid ha blitt fruktbart, dersom man, istedenfor å stikke torvdammer hadde grøftet ut de mange myrene som ligger ut mot sjøen. Drenering er ikke blitt praktisert andre steder enn i Romsdalen, og avisene har vært svært opptatt med denne nyhet i det siste. «Intet kan de golde klipper her frembringe» er en verselinje som ikke kan anvendes på denne øya. Mer enn en gang hørte jeg, mens jeg vandret omkring i marka, stemmer som syntes og komme oppe fra skyene, og idet jeg så oppover en nesten stupbratt skråning, fikk jeg til slutt øye på menn, meget høyt oppe som holdt på og slå gress.

Mr. Metcalfe forteller i neste kapittel om en fiske og jaktutflykt til nordsiden av Vågøya (Austvågøy), og en tur han tok til Sortland og Bø. Han forteller om den fine sølvrevbestanden på Langøya, at disse skinnene har vært

en etterspurt vare ved fyrstehoffene ute i Europa og i Russland inntil krigen (Krimkrigen) kom. Prisen på skinn hadde stått i over 100 spesidaler, men hadde nå falt meget. Hans skildring av ørnefangsten på Røst, ville vi neppe ha trodd var sant, hvis det ikke var for at Carl Schøyen hadde gitt oss samme skildring i sin bok, «Nord i værene», ca. 60 år senere (1915), noe som for øvrig i våre dager er blitt filmet på en fremragende og overbevisende måte av svensken Sven Hørnell og sendt ut på markedet under navnet, «Alfred Ørnfangaren» Mr. Metcalfe gir i det hele inntrykk av å være en meget intelligent og velinformert iaktager av norske og nordnorske forhold. Hans hovedinteresse er ferskvannsfiske og jakt. Han var blitt en Norgesvenn, og hovedhensikten med hans bok var vel å trekke andre ferierende til Norge, fortrinnsvis til Nord-Norge. Vi må også forutsette at «The Oxonian in Norway» sterkt har medvirket til at marinekaptein, Molyneux, senere kom til Hadseløya og jaktet like ut i dette århundret.

Pokaler og premier til jaktprøver og utstillinger

får De hos

GULLSMED
Kristiansen a.s

Kirkegt. 16. Tlf. 82 433 Tromsø.

PENTAX

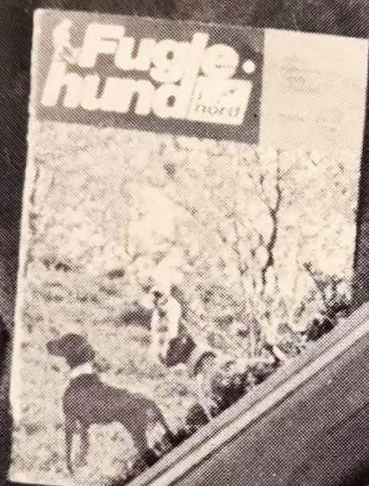
MCTE super

18 97
Chr. Hanssen ^{AS}
FOTO ATELIER

TROMSØ

Støtt fuglehundsporten i nord

Du har nå lest
4 nummer av
«Fugle hund i Nord».
Om det skal bli flere slike
gode nummer er
avhengig av at du bruker bladet.

Derfor trenger vi din oppslutning
og støtte, — så:

Bruk postgiroblanketten.

Løssalgspisen er kr. 12.00 og
abonnement kr. 45.00 pr. år.

Annonser i bladet.
Abonner på bladet.

Felles innsats for felles sak.